

Кәсіптік стандарт: «Фтизиатрия (ересектердің, балалардың)»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: Кәсіптік стандарт кадрларды аттестаттауды, сертификаттауды бағалау және біліктіліктің, дайындығын және мамандануын растау үшін негіз ретінде қолданылады және пайдаланушылардың кең ауқымы қолдануға арналған: 1) қызметкерлердің – сала бойынша мамандыққа қойылатын талаптарды түсінуі, өз біліктілігін арттыруды және мансаптық ілгерілеуді жоспарлауы үшін; 2) жұмыс берушілердің - қызметкерлерге қойылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, міндеттерді әзірлеуі, қызметкерлерді жалдау және аттестаттау кезінде критерийлер құруы, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, жоғарылату және ротациялау бағдарламаларын жасауы үшін; 3) сертификаттау және біліктілік беру бойынша қызмет жасайтын ұйымдардың (органдар) - персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеуі және қызметкерлердің сәйкестік деңгейі бойынша біліктілік критерийлерін әзірлеуі үшін; 4) мемлекеттік органдардың – еңбек нарығын мониторингілеу және болжау үшін критерийлер ретінде кәсіптік стандартты пайдалануы үшін.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Бейінді маман – жоғары медициналық білімі, денсаулық сақтау саласында сертификаты бар медицина қызметкері;

2) Денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау, медицина және фармацевтика ғылымы, медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы, медициналық қызметтер (көмек) көрсетудің сапасы саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

3) Клиникалық хаттама – пациенттің белгілі бір ауруы немесе жай-күйі кезіндегі профилактика, диагностика, емдеу, медициналық оңалту және паллиативтік медициналық көмек бойынша ғылыми дәлелденген ұсынымдар;

4) Консилиум – кемінде үш дәрігердің қатысуымен диагноз қою, емдеу тактикасын айқындау және ауруды болжау мақсатында адамды зерттеу;

5) Медицина қызметкері – кәсіптік медициналық білімі бар және медициналық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

6) Медициналық көмектің сапасы – көрсетілетін медициналық көмектің медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкестік деңгейі;

7) Пациент – медициналық көмек көрсетуді қажет ететін ауруының немесе жай-күйінің болуына немесе болмауына қарамастан, медициналық көрсетілетін қызметтердің тұтынушысы болып табылатын (болып табылған) жеке тұлға;

8) Профилактика – аурулардың пайда болуының, аурулардың ерте сатыларда өршуінің алдын алуға және өршіп кеткен асқынуларды, ағзалар мен тіндердің зақымдануын бақылауға бағытталған медициналық және медициналық емес іс-шаралар кешені;

9) Резидентура – мақсаты дербес клиникалық практикаға жіберу үшін тиісті мамандық бойынша дәрігердің кәсіптік біліктілігін алу немесе өзгерту болып табылатын жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру деңгейі;

10) Тағылымдама – теориялық дайындық нәтижесінде алынған кәсіптік білімді, іскерлік пен дағдыны практикада қалыптастыруға және бекітуге, сондай-ақ одан әрі кәсіптік қызмет үшін жұмыстың өзіндік ерекшелігін, озық тәжірибені зерделеуге бағытталған бейресми білім беру нысаны;

11) Тәлімгер – медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушыларға және жас мамандарға кәсіптік бейімделуде практикалық көмек көрсету үшін медициналық ұйымның немесе медициналық білім беру ұйымының басшысы тағайындайтын, кемінде бес жыл өтілі бар, қызметін білім берудің, ғылым мен практиканың үш тұғырлығы негізінде жүзеге асыратын медицина қызметкері;

12) Хабардар етілген келісім – адамның медициналық көмек алуға және (немесе) оның шешім қабылдауы үшін маңызы бар медициналық көмектің және (немесе) зерттеудің барлық аспектісі туралы ақпаратты алғаннан кейін нақты зерттеуге қатысуға өз келісімін жазбаша ерікті түрде растау рәсімі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АХЖ 10 – аурулар мен денсаулыққа байланысты мәселелердің халықаралық статистикалық сыныптауышы

2) БА – Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы

3) ББХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі

4) БТБА – бірыңғай тарифтік – біліктілік анықтамалығы

5) СБШ – салалық біліктілік шеңбері

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Фтизиатрия (ересектердің, балалардың)

5. Кәсіптік стандарттың коды: Q86101046

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

Q Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер

86 Денсаулық сақтау саласындағы қызмет

86.1 Аурухана ұйымдарының қызметі

86.10 Аурухана ұйымдарының қызметі

86.10.1 Кең профильді және мамандандырылған ауруханалар қызметі

Q Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер

86 Денсаулық сақтау саласындағы қызмет

86.2 Дәрігерлік практика және стоматология саласындағы қызмет

86.22 Арнайы дәрігерлік практика

86.22.0 Арнайы дәрігерлік практика

7. Краткое описание профессионального стандарта: Кәсіби стандарт амбулаториялық-емханалық және стационарлық жағдайларда тыныс алу органдары мен өкпеден тыс нысандардың туберкулезі кезінде білікті, мамандандырылған медициналық көмекті, жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету жөніндегі маманның кәсіби құзыреттілігі, қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына ие болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптау саласындағы талаптарды белгілейді. Фтизиатрия саласындағы актілер. Мамандардың біліктілік деңгейінің өсуімен әрбір келесі деңгей алдыңғы деңгейдің функцияларын орындауды және оларды жаңа құзыреттерге сәйкес кеңейтуді білдіреді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Фтизиатр-дәрігер - 7 уровень ОРК

2) Фтизиатр-дәрігер (ересектер) - 7 уровень ОРК

3) Фтизиатр-дәрігер - 7 уровень ОРК

4) Фтизиатр-дәрігер (балалар) - 7 уровень ОРК

5) Фтизиатр-дәрігер (ересектер) - 7 уровень ОРК

6) Фтизиатр-дәрігер - 7 уровень ОРК

7) Фтизиатр-дәрігер (балалар) - 7 уровень ОРК

8) Фтизиатр-дәрігер - 7 уровень ОРК

9) Фтизиатр-дәрігер (балалар) - 7 уровень ОРК

10) Фтизиатр-дәрігер (ересектер) - 7 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Фтизиатр-дәрігер»:			
Топтың коды:	2213-1		
Қызмет атауының коды:	2213-1-001		
Кәсіптің атауы:	Фтизиатр-дәрігер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Резидент дәрігер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Фтизиатрия (ересектер, балалар)" мамандығы бойынша резидентурада оқу кезінде "Дәрігер" біліктілігі. Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен амбулаториялық-емханалық және стационарлық жағдайларда тыныс алу органдарының және өкпеден тыс нысандардың туберкулезі бар пациенттердің (ересектер, балалар) профилактикасы, диагностикасы, емдеуі, медициналық оңалтуы.		

Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен ересектер мен балаларға білікті, мамандандырылған медициналық көмекті ұйымдастыру және көрсету. 2. Тәлімгердің бақылауы мен бақылауында туберкулез кезінде алдын алу іс-шараларының тиімділігін бақылау және жүргізу, микробқа қарсы тұрақтылықтың пайда болуының алдын алу, санитарлық-гигиеналық ағарту және халықтың салауатты өмір салтын қалыптастыру. 3. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен пациенттермен, олардың қоршаған ортасымен және денсаулық сақтау саласына қатысушылармен өзара әрекеттесу. 4. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен есептік-есептік медициналық құжаттаманы жүргізу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен үздіксіз кәсіби даму.
Еңбек функциясы 1: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен ересектер мен балаларға білікті, мамандандырылған медициналық көмекті ұйымдастыру және көрсету.	Дағды 1: Пациенттердегі (ересектер, балалар) өкпе және өкпеден тыс туберкулездің диагностикасы.	Машықтар:
		1. Туберкулезбен ауыратын науқастарда, туберкулезбен ауыру қаупі жоғары адамдарда ақпарат (шағымдар, анамнез) жинау әдістемесіне сәйкес шағымдарды, өмір тарихы мен ауруларды жинау. 2. Науқасты толық тексеруден, пальпациядан, перкуссиядан және аускультациядан өткізу. 3. Манту сынамасы бойынша туберкулез скринингіне балалардың тәуекел тобын қалыптастыру. 4. Туберкулин-диагностика, АТР техникасын орындау, олардың нәтижелерін түсіндіру. 5. Туберкулинге инфекциялық және вакцинадан кейінгі аллергияны ажыратыңыз, иммунодиагностика нәтижелерін талдау. 6. Тыныс алу органдарының туберкулезіне күдік туындаған кезде диагностикалық алгоритмді қолдану. 7. Пациенттердің микробиологиялық, молекулалық-генетикалық зерттеулерінің қажеттілігі мен көлемін негіздеу, нәтижелерді талдау және түсіндіру. 8. Пациенттерді сәулелік тексерудің қажеттілігі мен көлемін негіздеу, туберкулезге күдікті, туберкулез ауруының қаупі жоғары пациенттерді сәулелік тексеруге жіберу, сәулелік және аспаптық тексерудің нәтижелерін талдау және түсіндіру. 9. Алдын ала диагноз қою үшін зертханалық және сәулелік зерттеулердің нәтижелерін салыстырыңыз. 10. Туберкулезбен немесе БЦЖ вакцинациясының асқынуларымен ауыратын науқастарды маман дәрігерлермен кеңесуге жіберу қажеттілігін негіздеу, алынған нәтижелерді түсіндіру.

	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының туберкулезі кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қызмет бейіні бойынша Қазақстан Республикасының диагностикасы мен емдеудің клиникалық хаттамалары. 3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсыныстар. 4. Туберкулездің этиологиясы, патогенезі, таралу жолдары. 5. Ересектер мен балалардағы өкпе және өкпеден тыс туберкулездің алғашқы белгілері. 3. Пациент туралы мәліметтерді жинаудың реттілігі, көлемі. 4. Туберкулезді анықтау әдістері, туберкулездің алдын-алу тиімділігі. 5. Туберкулез скринингіне балалар арасындағы туберкулез бойынша тәуекел топтары. 6. Тыныс алу органдарының туберкулезі және туберкулездің өкпеден тыс түрлері кезіндегі иммундық жүйенің жағдайы. 7. Көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер, туберкулинодиагностика жүргізу әдістемесі мен нәтижелері, АТР. 8. Туберкулезбен немесе күдікпен ауыратын науқастарда қақырықты, МБТ-ға кез келген басқа патологиялық материалды жинау әдістемесі. 9. Көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер, тыныс алу органдарының туберкулезінің негізгі түрлерінің және туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің клиникалық және рентгенологиялық семиотикасы. 10. Қалыпты физиология, патологиялық физиология, патологиялық анатомия, ішкі және балалар ауруларының пропедевтикасы негіздері. 11. Бронхопульмональды жүйе ауруларының диагностикасы.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану ұсынылады

Дағды 2: Пациенттерге (ересектер, балалар) емдеуді тағайындау, оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау.	Машықтар: 1. Химиотерапия режимдерін таңдау және тағайындау. 2. Туберкулезбен ауыратын науқасқа қарқынды және қолдау кезеңінде бақыланатын емдеуді ұйымдастыру және жүзеге асыру. 3. Пациенттің жағдайына байланысты емдеуді түзету және қосымша тексеру әдістерін анықтау мақсатында ЦВКК-да клиникалық-зертханалық және рентгенологиялық деректерді ұсыну. 4. Этиологиялық емдеуге уытты реакциялардың алдын алу мақсатында туберкулезбен ауыратын науқастарды симптоматикалық құралдармен басқару тактикасын анықтау. 5. Пациенттің жеке ерекшеліктерін және ілеспе патологияны ескере отырып, патогенетикалық құралдарды қолдану. 6. Хирургиялық араласудан кейін науқастарды симптоматикалық емдеуді жүргізу. 7. Туберкулезге күдікті, туберкулезбен ауыратын немесе БЦЖ вакцинациясының асқынулары бар пациенттерде диагностикалық процедуралар нәтижесінде туындаған асқынулардың, жанама әсерлердің, жағымсыз реакциялардың, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялардың белгілері мен синдромдарын анықтау. 8. Препараттарға жағымсыз реакциялары және жағымсыз реакциялары бар, оның ішінде пациенттерде диагностикалық және емдік процедуралар нәтижесінде пайда болған ауыр және күтпеген реакциялары бар пациенттерге шұғыл көмек көрсету. 9. Ересектердегі, балалардағы және жасөспірімдердегі салмаққа сәйкес ПТП дозаларын есептеу. Білімдер: 1. Туберкулезбен және қатар жүретін аурулармен ауыратын басқа бронх – өкпе ауруларымен: АИТВ-инфекциясымен, қант диабетімен, жүрек-тамыр жүйесі, бауыр және өт жолдарының, асқазан-ішек жолдарының ауруларымен ауыратын науқастарды басқару тактикасы. 2. Туберкулезге және басқа бронх-өкпе ауруларына арналған витаминдік, детоксикация, физиотерапия, диеталық терапия және басқа патогенетикалық терапия әдістері. 3. Туберкулезге арналған витаминді, дезинтоксикация, физиотерапия, диетотерапия және басқа патогенетикалық терапия әдістерін қолдануға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. 4. Пациенттің салмағына және химиотерапия режиміне байланысты ересектер мен балаларға арналған химиотерапиямен емдеуге арналған дозалар. 5. Туберкулезбен ауыратын науқастарда диагностикалық процедуралар нәтижесінде туындаған асқынулар, жанама әсерлер, жағымсыз реакциялар, соның ішінде ауыр және күтпеген симптомдар мен синдромдар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 3: Шұғыл түрде туберкулезбен ауыратын науқастарға (ересектер, балалар) медициналық көмек көрсету.	Машықтар: 1. Әр түрлі жастағы науқастарда өмірге қауіп төндіретін жағдайларда диагноз қою және алғашқы және шұғыл көмек көрсету. 2. Әртүрлі жастағы пациенттерде реанимациялық іс-шараларды ("ауыздан ауызға" және "ауыздан мұрынға" жасанды тыныс алуды жүргізу, жүрекке жабық массаж жасау) жүргізу. 3. Әр түрлі жастағы науқастарда трахеотомия жасау. 4. Сыртқы қан кетуді тоқтату. 5. Жараны бастапқы емдеу және таңғышты қолдану. 6. Қан тобын анықтау. 7. Әр түрлі жастағы науқастарда асқазанды түтіксіз жуу дағдыларын меңгеру. 8. Әр түрлі жастағы балалардағы гипертониялық дағдарысты, ауырсыну синдромын, обструктивті синдромды тоқтату. 9. Естен тану кезінде көмек көрсету. 10. Аяқ-қолды иммобилизациялау. 11. Жақын орналасқан бөгде заттарды алу. 12. Әр түрлі жастағы науқастарда медициналық манипуляцияларды (инъекцияның барлық түрлері, қуықтың катетеризациясы, асқазанды зондтау және шаю, тазарту және сифон клизмалары және басқалар) жүргізу. 13. Шұғыл медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолдану.
		Білімдер: 1. Тыныс алу органдарының туберкулезінің асқынулары және ересектер мен балалардағы олардың алдын алу шаралары. 2. Ересектер мен балалардағы қан айналымының және (немесе) тыныс алудың кенеттен тоқтауының клиникалық белгілері. 3. Ересектер мен балаларға арналған негізгі жүрек-өкпе реанимациясы. 7. Халыққа жедел жәрдем жұмысын ұйымдастыру тәртібі. 4. Ересектер мен балалардағы туберкулездің клиникалық көріністері мен ағымының ерекшеліктері. 5. Туберкулез ағымының ерекшеліктері АИТВ-инфекциясымен, сондай-ақ қатар жүретін аурулар аясында.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Еңбек функциясы 2: Тәлімгердің бақылауы мен бақылауында туберкулез кезінде алдын алу іс-шараларының тиімділігін бақылау және жүргізу, микробқа қарсы тұрақтылықтың пайда болуының алдын алу, санитарлық-гигиеналық ағарту және халықтың салауатты өмір салтын қалыптастыру.	Дағды 1: Туберкулез кезінде инфекциялардың алдын алуға және инфекциялық бақылауға бағытталған профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу.
		Машықтар: 1. Медициналық көмекке байланысты инфекциялардың алдын алуға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу (хирургия саласындағы инфекциялар, қан ағымының катетері, зәр шығару жүйесінің катетері, төменгі тыныс жолдарының инфекциялары, гемоконтактілі инфекциялар (В және С гепатиттері, АИТВ). 2. Үйде паллиативтік медициналық көмекке мұқтаж пациенттерде ауырсыну синдромының алдын алуға, емдеуге және жеңілдетуге қатысу. 3. Инфекциялардың алдын алу және инфекциялық бақылау, микробқа қарсы тұрақтылықтың қалыптасуының алдын алу жөніндегі іс-шараларға қатысу.

		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының туберкулезі кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. 3. Медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекциялардың алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. 4. Аса қауіпті жұқпалы аурулардың алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. 5. Инфекциялардың алдын алу және жұқпалы аурулардың таралуы әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Аурулардың алдын алуға, салауатты өмір салтын қалыптастыруға, денсаулықты сақтауға және нығайтуға бағытталған білім беру, тәрбие және үгіт-насихат іс-шараларын ұйымдастыру және өткізу.	Машықтар: 1. Өмірдің әртүрлі салаларында: тамақтану, су, санитарлық жағдайлар, тұрғын үй жағдайлары, жеке гигиена, сондай-ақ тиісті көрсетілімдерсіз антибиотиктерді қолданумен байланысты қауіптер туралы санитарлық талаптар, ережелер мен ұсынымдар туралы хабардар ету. 2. Пациенттер мен олардың заңды өкілдерін ұлттық, халықаралық хаттамалар мен ұсынымдарға сәйкес вакциналар, олардың маңыздылығы, артықшылықтары мен ықтимал қауіптері туралы ақпаратпен қамтамасыз ету. 3. Тұрақты медициналық тексерулер мен скринингтік бағдарламалар туралы хабардар ету. 4. Денсаулықты сақтау, нығайту, санитарлық-гигиеналық мәдениетті арттыру мақсатында санитарлық-гигиеналық дағдыларды үйрету: гигиена мен қауіпсіздікті сақтау, оның ішінде стандартты сақтық шаралары (қол гигиенасы, Жөтел этикеті, жеке қорғаныс құралдары, қауіпсіз инъекция тәжірибесі қалдықтарды басқару, дезинфекция және зарарсыздандыру) тамақ қауіпсіздігі, инфекциялардың алдын алу. 5. Салауатты өмір салтын, ұтымды және дұрыс тамақтануды, физикалық белсенділіктің маңыздылығын, жаман әдеттерден бас тартуды, психологиялық әл-ауқатты қолдауды насихаттау бойынша іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу.
		Білімдер:
		1. Санитарлық стандарттар және стандартты сақтық шаралары, тұрмыстық және жұмыс ортасындағы қауіпсіздік. 2. Инфекциялардың алдын алу және жұқпалы аурулардың таралуы әдістері. 3. Жеке гигиена, салауатты өмір салты принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен пациенттермен, олардың қоршаған ортасымен және денсаулық сақтау саласына қатысушылармен өзара әрекеттесу.		

	Дағды 1: Пациентпен, оның туыстарымен немесе заңды өкілдерімен өзара әрекеттесу.	Машықтар: 1. Науқасқа немесе оның заңды өкіліне аурудың барысы, леч және болжамы, соның ішінде жағымсыз жаңалықтар туралы кеңес беру. 2. Пациентке және (немесе) оның заңды өкілдеріне диагностиканың, емдеудің ұсынылған әдісі, ықтимал асқынулар туралы ақпараттандырылған келісімді ала отырып хабарлау. 3. Пациентті немесе оның заңды өкілін олардың қалауын, құндылықтарын және хабардар болу деңгейін ескере отырып, шешім қабылдау процесіне тарту. 4. Пациент немесе оның заңды өкілі саналы шешім қабылдауы үшін ақпараттың түсінікті және қол жетімді болуын қамтамасыз ету арқылы процедуралар мен технологияларды түсіндіру. 5. Емдеу тиімділігін арттыру және пациенттің дәрігермен ынтымақтастығы үшін пациенттерге жанашырлық пен қолдау көрсету. Білімдер: 1. Науқаспен, оның туыстарымен немесе заңды өкілдерімен қарым-қатынас принциптері. 2. Пациентке емдеу әдістері мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды таңдау туралы хабарлауға байланысты этникалық, мәдени, діни, құқықтық аспектілер. 3. Науқастың денсаулығының психоәлеуметтік аспектілері. 4. Заңнама талаптарын сақтай отырып, ақпараттандырылған келісімді ресімдеу процесі. 5. Қақтығыс жағдайларындағы өзара әрекеттесу принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Инфекциялардың таралуын болдырмауға және салауатты өмір салтын қалыптастыруға кешенді тәсілді қамтамасыз ету, диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтастық. Диагностика, емдеу, оңалту, инфекциялардың таралуының алдын алуға және салауатты өмір салтын қалыптастыруға кешенді тәсілді қамтамасыз ету мәселелері бойынша басқа мамандармен	Машықтар: 1. Балалар мен ересектердегі туберкулезді ерте анықтау бойынша басқа мамандықтағы дәрігерлерге кеңес беру. 2. Пациенттерге медициналық көмектің толық спектрін қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен командаларда жұмыс істеу. 3. Медициналық көмектің үздіксіздігін және қажет болған жағдайда уақтылы араласуды қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ақпарат алмасу. 4. Көпсалалы топтардың, консилиумдардың, клиникалық айналымдардың жұмысына қатысу. 5. Инфекциялардың таралуын болдырмау, вакцинация жүргізу және төтенше жағдайларға ден қою үшін қоғамдық ұйымдармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтасу. 6. Пациенттерді әрі қарай диагностикалау және емдеу үшін мамандарға немесе мамандандырылған денсаулық сақтау қызметтеріне жіберу. Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді қарым-қатынас принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 4:		

Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен есептік-есептік медициналық құжаттаманы жүргізу.	Дағды 1: Медициналық практикада есепке алу және құжаттау.	Машықтар: 1. Уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша медициналық құжаттаманы ресімдеу. 2. Медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастыру және сақтау. 3. Жеке деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты нормалар мен ережелерді сақтай отырып, медициналық ақпаратты құпия түрде өңдеу. 4. Кәсіби қызметте денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық жүйелерді пайдалану. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы."Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелді.) 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы "Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелді.) 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. Дағдыны тану мүмкіндігі:
Қосымша еңбек функциясы 1: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен үздіксіз кәсіби даму.	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу.	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау принциптерін сақтау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 4. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 5. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.

		Білімдер: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау принциптерін сақтау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 4. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 5. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылмайды
	Дағды 2: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу.	Машықтар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар. 2. Жеке дағдыларды үйрету: көшбасшылық, топтық жұмыс, эмпатия және бейімделу, бастамашылық және мақсаттарға жету жауапкершілігі. 3. Уақыт пен стрессті басқару дағдыларын дамыту. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелді.) 2. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 3. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және құрмет Ынтымақтастық және топтық жұмыс Стресске төзімділік Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 30 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-107 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 30 қыркүйекте № 29917 болып тіркелген).	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер мен балалар)
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер)

	7	Фтизиатр дәрігер (балалар)	
10. Кәсіптің карточкасы «Фтизиатр-дәрігер (ересектер)»:			
Топтың коды:	2213-1		
Қызмет атауының коды:	2213-1-002		
Кәсіптің атауы:	Фтизиатр-дәрігер (ересектер)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (бейінді маман)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Фтизиатр дәрігер (ересектер)" біліктілігі. Осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Амбулаториялық-емханалық және стационарлық жағдайларда тыныс алу органдарының және өкпеден тыс нысандардың туберкулезі бар пациенттердің (ересектердің) профилактикасы, диагностикасы, емдеуі, медициналық оңалтуы.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің диагностикасы. 2. Емдеуді тағайындау, оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау. 3. Туберкулез кезінде диспансерлік бақылау. 4. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму	
Еңбек функциясы 1: Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің диагностикасы.	Дағды 1: Пациенттерде (ересектерде) тыныс алу органдарының туберкулезін және өкпеден тыс формаларын ерте анықтау.	Машықтар:	
		1. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің клиникалық нысандары бар пациентті тексеру. 2. Туберкулездің ауыр және асқынған түрлерімен (менингитпен, деструкциямен және бактериялардың бөлінуімен) науқасты тексеру. 3. Науқасты ауыр жағдайда тексеру. 4. Туберкулезбен ауыратын науқастың зерттеу нәтижелерін тағайындау және түсіндіру. 5. Қақырықты талдау нәтижелерін әртүрлі әдістермен өз бетінше түсіндіру. 6. Туберкулезбен ауыратын науқастарды қарау, жаппай тексеру (өкпе флюорографиясы, туберкулин диагностикасы) кезінде және тәуекел топтарында анықтау. 7. Аурудың негізгі белгілерін анықтау. 8. Алғашқы медициналық-санитарлық көмек мекемелерінде туберкулезді диагностикалау алгоритмін жүргізу, диагнозды верификациялау.	

	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының туберкулезі кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қызмет бейіні бойынша Қазақстан Республикасының диагностикасы мен емдеудің клиникалық хаттамалары. 3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсыныстар. 4. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің ерте және кеш белгілері. 5. Туберкулезді анықтау әдістері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 2: Рентгендік зерттеулер мен аспаптық әдістерді жүргізу арқылы пациенттердегі (ересектер) тыныс алу органдарының туберкулезін және туберкулездің өкпеден тыс түрлерін диагностикалау.	Машықтар: 1. Алынған деректерді талдау және интерпретациялау арқылы шолу рентгенографиясын, томографияны, зардап шеккен органдардың бүйірлік суреттерін және бейнелеу хаттамаларын қолдану дағдыларын меңгеру. 2. Диагноз қою, дифференциалды диагностика жүргізу және туберкулезбен ауыратын науқастарға барабар ем тағайындау мақсатында сәулелік және аспаптық тексерудің нәтижелерін талдау және түсіндіру. 3. Ересектердегі ТВС-ны ерте анықтау мәселелері бойынша жалпы практика дәрігерлеріне және басқа мамандықтарға кеңес беру және біліктілігін арттыру. 4. Пациентті алғашқы тексерудің нәтижелерін, пациентті органдар мен жүйелер бойынша объективті тексеруді және туберкулезге тән белгілерді, соның ішінде физикалық деректерді анықтауды түсіндіру. 5. Дифференциалды диагноз қою. 6. Пациенттердің микробиологиялық, молекулалық-генетикалық зерттеулерінің қажеттілігі мен көлемін негіздеу және алынған нәтижелерді түсіндіру. 7. Медициналық көмек стандарттарын ескере отырып, туберкулезге күдікті пациенттен, туберкулезбен ауыратын науқастардан бөлінген патологиялық материалды Жалпы клиникалық талдаулардың, микроскопиялық және микробиологиялық зерттеудің, молекулалық генетикалық тексерудің нәтижелерін талдау және түсіндіру. 8. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастардың ВАСТЕК, G-xpert, Hain-test, ПТР, ИФА әдісімен микробиологиялық зерттеулер жүргізу қажеттілігін негіздеу. 9. Өкпенің түбірі, бүйірлік рентген сәулелері арқылы КТ, МРТ, Томограмманы оқу дағдыларын меңгеру. 10. Диагнозды тексеру үшін диагностикалық манипуляциялар жүргізу (плевра және жұлын пункциясы, лимфа түйінінің биопсиясы, буын ішілік сұйықтық, зерттеу үшін жұтқыншақ пен мұрынның шырышты қабығынан жағынды алу). 11. Эндоскопияны, плевра қуысының пункциясын қолдану қажеттілігін негіздеу. 12. Эндоскопия нәтижелерін (фибробронхоскопия, торакоскопия, медиастиноскопия), плевра қуысының пункциясының нәтижелерін түсіндіру. 13. Тыныс алу бұзылыстарының сапалық және сандық сипаттамасы үшін трансбронхиалды биопсияны, аспирациялық, трансторакальды ине биопсиясын, қысылған биопсияны, ашық биопсияны, перифериялық лимфа түйіндерінің пункциялық биопсиясын, спирографияны, плетизмографияны, газдарды және қанның қышқыл-негіздік күйін қолдану қажеттілігін негіздеу.

		Білімдер: 1. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастарды рентгенологиялық тексеру әдістемесі. 2. Тыныс алу органдарының туберкулезінің негізгі түрлерінің және туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің клиникалық және рентгендік семиотикасы. 3. Науқастың рентгенологиялық зерттеуіне медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. 4. Туберкулез қоздырғышының биологиялық қасиеттері, оларды анықтау, өсіру және дәрілік сезімталдықты анықтау әдістері. 5. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастарды молекулярлық-генетикалық тексеру әдістері. 6. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастардың ПТР, ИФА әдістері. 7. Эндоскопия әдісі. 8. Диагнозды верификациялау мақсатында диагностикалық манипуляциялар жүргізу әдістері (плевра және жұлын пункциясы, лимфа түйінінің биопсиясы, буын ішілік сұйықтық, зерттеу үшін жұтқыншақ пен мұрынның шырышты қабығынан жағынды алу).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 3: Аурулардың және денсаулыққа байланысты проблемалардың қолданыстағы халықаралық статистикалық жіктемесін (бұдан әрі - ХАЖ) ескере отырып, пациенттерде (ересектерде) диагноз қою.	Машықтар: 1. Негізгі ауруға байланысты науқастың жағдайының ауырлығын бағалау. 2. Туберкулез диагнозын қолданыстағы клиникалық классификацияға сәйкес белгілеу. 3. Аурудың кезеңдерін анықтау. 4. Зақымдалған жүйенің немесе органның функционалдық жеткіліксіздігін бағалау. 5. Асқынуларды анықтау. 6. Ілеспе патологиялық процестерді анықтау. 7. Диагнозды және ілеспе патологияны тұжырымдау.
		Білімдер: 1. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көрінісі, диагностика принциптері, тыныс алу органдарының туберкулезі мен туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің асқынуларының дифференциалды диагностикасы. 2. Клиникалық көріністің ерекшеліктері, диагностика әдістері туберкулез туберкулезінің өкпе формаларын енгізді: остеоартикулярлық, урогенитальды, іш қуысы, туберкулез перифериялық лимфа түйіндерінің, ми қабықтары мен орталық жүйке жүйесінің, көздің, терінің туберкулезі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Емдеуді тағайындау, оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау.		

Дағды 1: Туберкулезбен ауыратын науқастарды (ересектерді) емдеу.	Машықтар: 1. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің клиникалық нысандары бар пациентті емдеуді жүргізу. 2. Туберкулездің ауыр және асқынған түрлерімен (менингитпен, деструкциямен және бактериялардың бөлінуімен) науқасты емдеу. 3. Науқасты ауыр жағдайда емдеу. 4. Химиотерапияның тиімділігін бақылау және емдеу нәтижелерін бағалау. 5. Химиотерапия әдісін қолдана отырып, дәріге төзімді туберкулез терапиясын жүргізу. 6. Бауырдың жедел және созылмалы аурулары және бүйрек функциясының жеткіліксіздігі бар науқастар үшін ДДҰ ұсынған балама химиотерапия режимдерін таңдау. 7. Патогеннің дәрілік сезімталдығын және пациенттің жеке ерекшеліктерін, бар коморбидтік жағдайларды, жүктілікті және туберкулез ағымының жалпы заңдылықтарын ескере отырып емдеу тактикасын негіздеу. 8. Бақылау Жалпы клиникалық зерттеулер, қақырық және клиникалық-рентгенологиялық зерттеу нәтижелері бойынша емдеудің тиімділігін бағалау. 9. ДДҰ ұсынымдарына және Қазақстан Республикасының Ұлттық хаттамаларына сәйкес емдеу нәтижелерін айқындау және тіркеу. 10. Туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеуге бейімділігін және емдеуді мерзімінен бұрын тоқтату қаупін бағалау. 11. Дәрі-дәрмектерді қабылдауда үзілістері бар науқастар үшін ДДҰ ұсынған емдеу бағдарламаларын таңдау. 12. Қақырықты бақылау бактериоскопиялық зерттеу нәтижелеріне және аурудың динамикасына байланысты пациенттерді қайта тіркеу. 13. Емдік мақсатта плевра және жұлын пункциясын жүргізу.
	Білімдер: 1. Туберкулездің дәріге төзімді түрлерінің химиотерапиясы. 2. Туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеуге міндеттемені қамтамасыз ету әдістері. 3. Туберкулезбен күресудің кеңейтілген тұжырымдамасы. 4. Туберкулезге қарсы препараттар, олардың әсер ету механизмі. 5. Туберкулезбен ауыратын, қатар жүретін аурулармен ауыратын науқастарды: АИТВ – инфекциясы, қант диабеті, жүрек-қан тамырлары жүйесі, бауыр және өт жолдарының аурулары, Асқазан-ішек жолдары, алкоголизм, нашақорлықпен емдеу тактикасы. 6. Диагностика, нашақорлықты емдеу, ПИН-дағы АИТВ/ЖИТС, басқа да осал топтар, АИТВ жұқтырған ПИН-терді оңалту. 7. Арv терапиясының, ОЗТ, есірткіні қолданудан болатын зиянды азайту бағдарламаларының принциптері. 8. АИТВ жұқтырған ПИН, ЖТВ-да АРВ терапиясын, ЖТҚ жүргізуге бейілділікті қалыптастыру.
	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 2: Стационарлық жағдайда пациенттерде (ересектерде) тыныс алу органдарының туберкулезіне және туберкулездің өкпеден тыс түрлеріне патогенетикалық терапия жүргізу.	Машықтар: 1. Этиологиялық емдеуге уытты реакциялардың алдын алу мақсатында туберкулезбен ауыратын науқасты симптоматикалық құралдармен жүргізу тактикасын анықтау. 2. Пациенттің жеке ерекшеліктерін және ілеспе патологияны ескере отырып, патогенетикалық құралдарды іс жүзінде қолдануды өз бетінше жүзеге асыру. 3. Хирургиялық араласудан кейін науқастарды симптоматикалық емдеуді өзіңіз жүргізу. 4. Көрсеткіштер бойынша коллапсотерапия жүргізу (жасанды пневмоторакс, пневмоперитонеум). 5. Белгілі бір процесті қалпына келтіру үшін диеталық терапия мен физиотерапияны қолдану. Білімдер: 1. Туберкулезбен және қатар жүретін аурулармен ауыратын басқа бронх – өкпе ауруларымен: АИТВ-инфекциясымен, қант диабетімен, жүрек-тамыр жүйесі, бауыр және өт жолдарының, асқазан-ішек жолдарының ауруларымен ауыратын науқастарды басқару тактикасы. 2. Туберкулезбен ауыратын науқастарды хирургиялық емдеуге медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер, хирургиялық операциялардың түрлері. 3. Туберкулезге арналған витаминді, дезинтоксикация, физиотерапия, диетотерапия және басқа патогенетикалық терапия әдістерін қолдануға медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. 4. Коллапсотерапия әдісі (жасанды пневмоторакс, пневмоперитонеум). 5. Белгілі бір процесті қалпына келтіру үшін диеталық терапия және физиотерапия.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 3: Пациенттерде (ересектерде) диагностикалық және емдік процедуралар нәтижесінде туындаған препараттарға жағымсыз реакциялар және жағымсыз реакциялар, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялар пайда болған кезде медициналық көмек.	Машықтар: 1. Туберкулезге күдікті, туберкулезбен ауыратын науқастарда диагностикалық процедуралар нәтижесінде туындаған асқынулардың, жанама әсерлердің, жағымсыз реакциялардың, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялардың белгілері мен синдромдарын анықтау. 2. Қосымша емдеу әдістерін қолдануды, зерттеудің аспаптық әдістерін жүргізуді, маман дәрігерге консультацияға жіберуді немесе басқа бейінді стационарға ауыстыруды негіздеу. 3. Науқастың салмағына сәйкес ПТП дозаларын есептеу. 4. Дәрілік терапияның ықтимал қауіптерін бағалау. 5. Жағымсыз әсерлердің алдын алуға бағытталған іс-шаралар жоспарын, түзету терапиясын және бақылау зертханалық және аспаптық зерттеулер жоспарын жасау. 6. Диагностиканың қосымша әдістерін жүргізу қажеттілігін анықтау.

	Білімдер: 1. Туберкулезге қарсы препараттардың әсер ету механизмі, жанама әсерлері, олардың алдын алу және жою шаралары. 2. Науқастың салмағына және химиотерапия режиміне байланысты ересектерге арналған химиотерапия дозалары. 3. Туберкулезбен ауыратын науқастарда диагностикалық процедуралар нәтижесінде туындаған асқынулардың, жанама әсерлердің, жағымсыз реакциялардың, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялардың белгілері мен синдромдары. 4. Туберкулезді емдеу әдістері, дәрілік терапияның ықтимал асқынулары. 5. Бақылау зертханалық және аспаптық зерттеулерді тағайындауға көрсеткіштер.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 4: Туберкулезбен ауыратын науқастарға (ересектерге) шұғыл түрде медициналық көмек көрсету.	Машықтар: 1. Туберкулезбен шұғыл және өмірге қауіп төндіретін жағдайларды анықтау бойынша негізгі диагностикалық іс-шараларды жүргізу, симптомдар мен синдромдарға диагностикалық біліктілік беру. 2. Ауруханалық кезеңде өкпеден қан кету, өздігінен пневмоторакс, гипо және гипергликемиялық кома, тромбоэмболия кезінде шұғыл көмек көрсету. 3. Реанимациялық іс-шараларды жүргізу ("ауыздан ауызға" және "ауыздан мұрынға" жасанды тыныс алуды жүргізу, жүрекке жабық массаж жасау). 4. Миокард инфарктісі кезінде ЭКГ оқу. 5. Әр түрлі жастағы ересектерде трахеотомия жасау. 6. Сыртқы қан кетуді тоқтату. 7. Жараны бастапқы емдеу және таңғышты қолдану. 8. Қан тобын анықтау. 9. Әр түрлі жастағы ересектерде асқазанды зондсыз жууды жүзеге асыру. 10. Әр түрлі жастағы ересектердегі гипертониялық дағдарысты, ауырсыну синдромын, обструктивті синдромды тоқтату. 11. Естен тану кезінде көмек көрсету. 12. Аяқ-қолды иммобилизациялау. 13. Беткей орналасқан бөгде заттарды алу. 14. Әртүрлі жастағы ересектерде медициналық манипуляцияларды (инъекциялардың барлық түрлері, қуықтың катетеризациясы, асқазанды зондтау және шаю, тазарту және сифон клизмалары және т.б.) жүргізу. 15. Клиникалық көріністерді анықтау және өкпеден қан кету, гемоптиз, өздігінен пневмоторакс кезінде мамандандырылған көмек көрсету.

		Білімдер: 1. Туберкулездің асқынуы және олардың алдын алу шаралары. 2. Қан айналымының және/немесе тыныс алудың кенеттен тоқтауының, өздігінен пневмоторакстың, өкпеден қан кетудің және тыныс алу органдарының туберкулезінің басқа асқынуларының, туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің клиникалық белгілері мен синдромдары. 3. Базалық жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу қағидалары. 4. Туберкулез ағымының ерекшеліктері АИТВ-инфекциясымен, сондай-ақ қатар жүретін аурулар аясында. 5. Туберкулездің асқынуы кезінде, жағымсыз реакциялар пайда болған кезде, оның ішінде диагностикалық және емдік процедуралар нәтижесінде пайда болған ауыр және күтпеген жағдайларда шұғыл көмек көрсетуді ұйымдастыру және жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Туберкулез кезінде диспансерлік бақылау.	Дағды 1: Туберкулезбен ауыратын науқастардың (ересектер және) амбулаториялық кезеңде алдын алу, диагностикалау және емдеу.	Машықтар: 1. Фтизиопульмонологиялық ұйымдарда диспансерлеуді ұйымдастыру және жүргізу. 2. Есепке алу топтарын анықтау, тіркеуді, есепке алуды және контингентті бақылауды жүргізу. 3. Туберкулез инфекциясы ошақтарында жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 4. Науқаспен, оның туыстарымен, әріптестерімен және басқа қызметкерлермен сенімді қарым-қатынас орнату үшін қарым-қатынас дағдыларын меңгеру. 5. Туберкулезді инфекциялық бақылауды ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. 6. Туберкулезбен ауыратын және байланысқан адамдар арасында туберкулез бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізу. 7. Туберкулезбен ауырған адамдарды жұмысқа, оқуға жіберу дағдыларын меңгеру. 8. Негізгі эпидемиологиялық көрсеткіштерді есептеу және туберкулез бойынша эпидемиологиялық жағдайға талдау жүргізу дағдыларын меңгеру. 9. Ересек тұрғындарды тексеруді жүзеге асыру. 10. Ересектерде Әлеуметтік және медициналық бағыттағы іс-шаралар өткізу. 11. Ағымдағы және қорытынды дезинфекциялау дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Диспансерлік есепке алу және бақылау топтары. 2. Туберкулез бойынша тәуекел топтары. 3. Туберкулез инфекциясының ошағындағы гигиена. 4. Туберкулезбен ауыратын науқастар пайдаланған заттарды дезинфекциялау. 5. Медициналық қызметті жүзеге асыратын ұйымдарға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. 6. Жұқпалы ауру анықталған кезде эпидемияға қарсы іс-шаралар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 2: Туберкулезбен ауыратын науқастарды (ересектер), туберкулезден кейінгі қалдық өзгерістері бар адамдарды, клиникалық емделген туберкулезбен ауыратын науқастарды, оның ішінде мүгедекті оңалтудың немесе оңалтудың жеке бағдарламаларын іске асыру кезінде оңалту.	Машықтар: 1. Туберкулезбен ауыратын мүгедекті оңалтудың жеке бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру. 2. Медициналық оңалту жоспарының орындалуын, оның ішінде туберкулезбен ауыратын мүгедекті оңалту немесе оңалтудың жеке бағдарламасын іске асыруды бақылауды жүзеге асыру. 3. Науқастың өзгерген өмірлік жағдайларға байланысты қайта даярлау, оқыту, қайта даярлау мүмкіндігін анықтау. 4. Медициналық көмек стандарттарын ескере отырып, туберкулезбен ауыратын науқастарға және туберкулезге шалдығу қаупі жоғары адамдарға дәрілік емес емдеу және емдік тамақтану тағайындау. 5. Дәрілік препараттарды қолданудың, дәрілік емес емдеу мен емдік тамақтанудың тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау және медициналық көмек стандарттарын ескере отырып, туберкулезбен ауыратын науқастарда медициналық оңалтудың жанама әсерлерін түзетуді жүзеге асыру. 6. Туберкулезбен ауыратын науқастардың әлеуметтік бейімделу деңгейі мен өмір сүру сапасын бағалау. 7. Медициналық оңалту іс-шараларын тағайындау және жүргізу, оның ішінде мүгедекті оңалту немесе оңалтудың жеке бағдарламасын іске асыру үшін туберкулезбен ауыратын науқастарды маман дәрігерлерге жіберу үшін медициналық көрсеткіштерді айқындау. 8. Туберкулезбен ауыратын науқастарды медициналық оңалтудың физикалық, әлеуметтік-психологиялық әдістерін қолдану. Білімдер: 1. Туберкулезбен ауыратын науқастарды және туберкулезге байланысты бақылаудағы адамдарды медициналық оңалтудың негіздері мен әдістері. 2. Туберкулезбен ауыратын науқастар мен туберкулезге күдікпен байланысты бақылаудағы адамдар үшін медициналық көрсеткіштер мен оңалту іс-шараларын жүргізуге қарсы көрсеткіштер. 3. Фтизиатриялық науқастарды әлеуметтік-экономикалық оңалту жөніндегі іс-шаралар. 4. Дені сау адамдар мен әр түрлі жастағы бронхопульмональды патологиясы бар адамдардың ұтымды тамақтану негіздері, диеталық терапия принциптері. 5. Туберкулезбен ауыратын науқастарды және туберкулезге байланысты диспансерлік бақылаудағы адамдарды медициналық оңалтудың негіздері мен әдістері. 6. Туберкулезбен ауыратын науқастардың денесіне оңалту шараларының әсер ету механизмі. 7. Фтизиатриялық науқастарды әлеуметтік-экономикалық оңалту жөніндегі іс-шаралар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 3: Медициналық тексерулер, медициналық куәландырулар және медициналық сараптамалар жүргізу.	Машықтар: 1. Мемлекеттік медициналық-әлеуметтік сараптама мекемелерінде медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу үшін қажетті медициналық құжаттаманы дайындау. 2. Мүгедектік тобын беру немесе одан бас тарту туралы сараптамалық қорытындыны қалыптастыруға қатысу. 3. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезбен ауырған адамдардың еңбекке қабілеттілігі туралы мәселені шешу кезінде еңбекке жарамсыздық парақтарын беру. 4. Туберкулезді анықтау мақсатында халықты профилактикалық медициналық тексеруден өткізуде алғашқы медициналық-санитарлық көмектің медициналық ұйымдарына ұйымдастырушылық-әдістемелік көмек көрсету дағдыларын меңгеру. 5. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезге байланысты диспансерлік бақылаудағы адамдардың медициналық-әлеуметтік бейімделу сипатын және өмір сүру сапасын бағалау. 6. Туберкулезді анықтау мақсатында азаматтарды профилактикалық медициналық тексеруден өткізу үшін қажетті тексерулер кешенін анықтау. 7. Науқастың жағдайын оның белсенділігін шектеуге қатысты бағалау. Мүгедектік тобын анықтау. 8. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезден кейін қалдық өзгерістері бар адамдардың кәсіптік қызмет түрлерін жүзеге асыруына медициналық шектеулердің болуын айқындау. 9. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезге байланысты диспансерлік бақылаудағы адамдардың медициналық-әлеуметтік бейімделу сипатын және өмір сүру сапасын бағалау. 10. Азаматтың айналасындағыларға қауіп төндіретін және шетел азаматтары мен азаматтығы жоқ адамдардың уақытша тұруына рұқсат беруден бас тарту не оның күшін жою үшін негіз болып табылатын жұқпалы аурулардың болуы немесе болмауы туралы немесе Қазақстан Республикасында тұруға ықтиярхат немесе патент немесе жұмысқа орналасу туралы медициналық куәландыру нәтижелері бойынша медициналық қорытындылар шығару.
--	--

		Білімдер: 1. Еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. 2. Қазақстан Республикасындағы медициналық-әлеуметтік сараптама. 3. ДДҰ анықтамаларына сәйкес туберкулезбен және басқа бронх-өкпе ауруларымен ауыратын науқастарды емдеу нәтижелері. 4. Медициналық көрсеткіштер және туберкулезбен ауыратын науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптамаға жіберу тәртібі, медициналық құжаттаманы ресімдеуге қойылатын талаптар. 5. Еңбекке жарамсыздық парақтарын беру тәртібі. 6. Туберкулезді және басқа бронх-өкпе ауруларын емдеу критерийлері. 7. Ауыр жұмыстарда және еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарда істейтін қызметкерлерді міндетті алдын ала (жұмысқа түскен кезде) және мерзімді медициналық қарап-тексерулерді (қарап-тексерулерді) жүргізу тәртібі. 8. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және клиникалық емделген туберкулездің қалдық өзгерістері бар адамдардың кәсіби қызметін жүзеге асыруға медициналық шектеулер. 9. Міндетті алдын ала және мерзімді медициналық тексерулер (тексерулер) жүргізілетін зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлардың тізбесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 4: Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу.	Дағды 1: Денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу, медициналық-статистикалық ақпаратты талдау	Машықтар: 1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып есеп жасау. 2. Медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде жүргізу және оны жүргізу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Жұмыста пациенттердің дербес деректері мен мәліметтерін заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Ақпараттық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы."Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелді.) 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы "Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелді.) 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. 6. Медициналық статистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Аса қауіпті жұқпалы ауру күдіктенген немесе анықталған кезде шұғыл хабарлау.	Машықтар: 1. Аса қауіпті инфекцияға күдік немесе ауру туралы шұғыл хабарлаудың үлгілік схемасына сәйкес іс-шараларды жүргізу. 2. Аса қауіпті инфекцияларды оқшаулау және тарату бойынша іс-шаралар жүргізу. 24 сағат ішінде аса қауіпті аурудың анықталғаны туралы хабарлай білу. Білімдер: 1. Аса қауіпті инфекцияға күдік немесе ауру туралы шұғыл хабарлаудың үлгілік схемасы. 2. Аса қауіпті инфекцияны анықтау кезіндегі іс-қимыл алгоритмі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму	Машықтар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми қызметке қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіби қауымдастықтардың, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу.

		Білімдер:	
		1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді) 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және құрмет Ынтымақтастық және топтық жұмыс Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 30 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-107 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 30 қыркүйекте № 29917 болып тіркелген).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер фтизиатр	
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер, балалар)	
	7	Фтизиатр дәрігер (балалар)	
11. Кәсіптің карточкасы «Фтизиатр-дәрігер»:			
Топтың коды:	2213-1		
Қызмет атауының коды:	2213-1-001		
Кәсіптің атауы:	Фтизиатр-дәрігер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (бейінді маман)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Фтизиатр дәрігер (ересектер, балалар)" біліктілігі. Осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.	
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру.	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Амбулаториялық-емханалық және стационарлық жағдайларда тыныс алу органдарының және өкпеден тыс нысандардың туберкулезі бар пациенттердің (ересектер, балалар) профилактикасы, диагностикасы, емдеуі, медициналық оңалтуы	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің диагностикасы. 2. Емдеуді тағайындау, оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау. 3. Туберкулез кезінде диспансерлік бақылау. 4. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің диагностикасы.	Дағды 1: Пациенттерде (ересектер, балалар) тыныс алу органдарының туберкулезін және өкпеден тыс нысандарын ерте анықтау.	Машықтар:
		1. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің клиникалық нысандары бар пациентті тексеру. 2. Туберкулездің ауыр және асқынған түрлерімен (менингитпен, деструкциямен және бактериялардың бөлінуімен) науқасты тексеру. 3. Науқасты ауыр жағдайда тексеру. 4. Туберкулезбен ауыратын науқастың зерттеу нәтижелерін тағайындау және түсіндіру. 5. Қақырықты талдау нәтижелерін әртүрлі әдістермен өз бетінше түсіндіру. 6. Туберкулезбен ауыратын науқастарды қарау, жаппай тексеру (өкпе флюорографиясы, туберкулин диагностикасы) кезінде және тәуекел топтарында анықтау. 7. Аурудың негізгі белгілерін анықтау. 8. Алғашқы медициналық-санитарлық көмек мекемелерінде туберкулезді диагностикалау алгоритмін жүргізу, диагнозды верификациялау.
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының туберкулезі кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қызмет бейіні бойынша Қазақстан Республикасының диагностикасы мен емдеудің клиникалық хаттамалары. 3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсыныстар. 4. Ересектер мен балалардағы өкпе және өкпеден тыс туберкулездің ерте және кеш белгілері. 5. Туберкулезді анықтау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 2: Пациенттердегі (ересектер, балалар) тыныс алу органдарының туберкулезін және туберкулездің өкпеден тыс түрлерін рентгендік зерттеу және аспаптық әдістер жүргізу арқылы диагностикалау.	Машықтар: 1. Алынған деректерді талдау және интерпретациялау арқылы шолу рентгенографиясын, томографияны, зардап шеккен органдардың бүйірлік суреттерін және бейнелеу хаттамаларын қолдану дағдыларын меңгеру. 2. Диагноз қою, дифференциалды диагностика жүргізу және туберкулезбен ауыратын науқастарға барабар ем тағайындау мақсатында сәулелік және аспаптық тексерудің нәтижелерін талдау және түсіндіру. 3. Ересектер мен балаларда ТВС ерте анықтау мәселелері бойынша жалпы практика және басқа мамандықтар дәрігерлеріне кеңес беру және біліктілігін арттыру. 4. Пациентті алғашқы тексерудің нәтижелерін, пациентті органдар мен жүйелер бойынша объективті тексеруді және туберкулезге тән белгілерді, соның ішінде физикалық деректерді анықтауды түсіндіру. 5. Дифференциалды диагноз қою. 6. Пациенттердің микробиологиялық, молекулалық-генетикалық зерттеулерінің қажеттілігі мен көлемін негіздеу және алынған нәтижелерді түсіндіру. 7. Медициналық көмек стандарттарын ескере отырып, туберкулезге күдікті пациенттен, туберкулезбен ауыратын науқастардан бөлінген патологиялық материалды жалпы клиникалық талдаулардың, микроскопиялық және микробиологиялық зерттеудің, молекулалық генетикалық тексерудің нәтижелерін талдау және түсіндіру. 8. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастардың ВАСТЕК, G-xpert, Hain-test, ПТР, ИФА әдісімен микробиологиялық зерттеулер жүргізу қажеттілігін негіздеу. 9. Өкпенің түбірі, бүйірлік рентген сәулелері арқылы КТ, МРТ, Томограмманы оқу дағдыларын меңгеру. 10. Диагнозды тексеру үшін диагностикалық манипуляциялар жүргізу (плевра және жұлын пункциясы, лимфа түйінінің биопсиясы, буын ішілік сұйықтық, зерттеу үшін жұтқыншақ пен мұрынның шырышты қабығынан жағынды алу). 11. Эндоскопияны, плевра қуысының пункциясын қолдану қажеттілігін негіздеу. 12. Эндоскопия нәтижелерін (фибробронхоскопия, торакоскопия, медиастиноскопия), плевра қуысының пункциясының нәтижелерін түсіндіру. 13. Тыныс алу бұзылыстарының сапалық және сандық сипаттамасы үшін трансбронхиалды биопсияны, аспирациялық, трансторакальды ине биопсиясын, қысылған биопсияны, ашық биопсияны, перифериялық лимфа түйіндерінің пункциялық биопсиясын, спирографияны, плетизмографияны, газдарды және қанның қышқыл-негіздік күйін қолдану қажеттілігін негіздеу.
---	---

	Білімдер: 1. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастарды рентгенологиялық тексеру әдістемесі. 2. Тыныс алу органдарының туберкулезінің негізгі түрлерінің және туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің клиникалық және рентгендік семиотикасы. 3. Науқастың рентгенологиялық зерттеуіне медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. 4. Туберкулез қоздырғышының биологиялық қасиеттері, оларды анықтау, өсіру және дәрілік сезімталдықты анықтау әдістері. 5. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастарды молекулярлық-генетикалық тексеру әдістері. 6. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастардың ПТР, ИФА әдістері. 7. Эндоскопия әдісі. 8. Диагнозды верификациялау мақсатында диагностикалық манипуляциялар жүргізу әдістері (плевра және жұлын пункциясы, лимфа түйінінің биопсиясы, буын ішілік сұйықтық, зерттеу үшін жұтқыншақ пен мұрынның шырышты қабығынан жағынды алу).
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 3: Балаларда туберкулин диагностикасын жүргізу арқылы тыныс алу органдарының және өкпеден тыс нысандардың туберкулезін диагностикалау.	Машықтар: 1. Манту туберкулин сынамасының, ОТР нәтижелерін түсіндіру. 2. БЦЖ вакцинациясының нәтижелерін түсіндіру. 3. Туберкулинге инфекциялық және вакцинадан кейінгі аллергияны ажырату. 4. Туберкулин диагностикасын қолдану қажеттілігін анықтау, АТР көрсеткіштері, IGRA-тесттер (T-SPOT TB/QuantIFERON-TB Gold). 5. Диагностикалық және эпидемиологиялық деректерді алу үшін тәуекел топтарында (көбінесе балалар) туберкулин диагностикасын қолдану. 6. Туберкулин диагностикасын, АТР, IGRA сынақтарын орындаңыз және олардың нәтижелерін түсіндіру. 7. АТР иммунодиагностикасының нәтижелерін талдау және түсіндіру, IGRA-тесттер. 8. ПТР, ИФА қолдануды негіздеу. 9. Инфекциялық және вакцинациядан кейінгі аллергияны ажырату. Білімдер: 1. Тыныс алу органдарының туберкулезі және туберкулездің өкпеден тыс түрлері кезіндегі иммундық жүйенің жағдайы. 2. Туберкулинодиагностика, АТР, igra-тесттерді жүргізу әдістері мен нәтижелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 4: Аурулардың және денсаулыққа байланысты проблемалардың қолданыстағы халықаралық статистикалық жіктемесін (бұдан әрі - ХАЖ) ескере отырып, пациенттерде (ересектер, балалар) диагноз қою.	Машықтар: 1. Негізгі ауруға байланысты науқастың жағдайының ауырлығын бағалау. 2. Туберкулез диагнозын қолданыстағы клиникалық классификацияға сәйкес белгілеу. 3. Аурудың кезеңдерін анықтау. 4. Зақымдалған жүйенің немесе органның функционалдық жеткіліксіздігін бағалау. 5. Асқынуларды анықтау. 6. Ілеспе патологиялық процестерді анықтау. 7. Диагнозды және ілеспе патологияны тұжырымдау. Білімдер: 1. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көрінісі, диагностика принциптері, тыныс алу органдарының туберкулезі мен туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің асқынуларының дифференциалды диагностикасы. 2. Клиникалық көріністің ерекшеліктері, диагностика әдістері туберкулез туберкулезінің өкпе формаларын енгізді: остеоартикулярлық, урогенитальды, іш қуысы, туберкулез перифериялық лимфа түйіндерінің, ми қабықтары мен орталық жүйке жүйесінің, көздің, терінің туберкулезі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану ұсынылады
	Еңбек функциясы 2: Емдеуді тағайындау, оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау.	Дағды 1: Туберкулезбен ауыратын науқастарды (ересектер, балалар) емдеу. Машықтар: 1. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің клиникалық нысандары бар пациентті емдеуді жүргізу. 2. Туберкулездің ауыр және асқынған түрлерімен (менингитпен, деструкциямен және бактериялардың бөлінуімен) науқасты емдеу. 3. Науқасты ауыр жағдайда емдеу. 4. Химиотерапияның тиімділігін бақылау және емдеу нәтижелерін бағалау. 5. Химиотерапия әдісін қолдана отырып, дәріге төзімді туберкулез терапиясын жүргізу. 6. Бауырдың жедел және созылмалы аурулары және бүйрек функциясының жеткіліксіздігі бар науқастар үшін ДДҰ ұсынған балама химиотерапия режимдерін таңдау. 7. Патогеннің дәрілік сезімталдығын және пациенттің жеке ерекшеліктерін, бар коморбидтік жағдайларды, жүктілікті және туберкулез ағымының жалпы заңдылықтарын ескере отырып емдеу тактикасын негіздеу. 8. Бақылау жалпы клиникалық зерттеулер, қақырық және клиникалық-рентгенологиялық зерттеу нәтижелері бойынша емдеудің тиімділігін бағалау. 9. ДДҰ ұсынымдарына және Қазақстан Республикасының Ұлттық хаттамаларына сәйкес емдеу нәтижелерін айқындау және тіркеу. 10. Туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеуге бейімділігін және емдеуді мерзімінен бұрын тоқтату қаупін бағалау. 11. Дәрі-дәрмектерді қабылдауда үзілістері бар науқастар үшін ДДҰ ұсынған емдеу бағдарламаларын таңдау. 12. Қақырықты бақылау бактериоскопиялық зерттеу нәтижелеріне және аурудың динамикасына байланысты пациенттерді қайта тіркеу. 13. Емдік мақсатта плевра және жұлын пункциясын жүргізу.

	Білімдер: 1. Туберкулездің дәріге төзімді түрлерінің химиотерапиясы. 2. Туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеуге міндеттемені қамтамасыз ету әдістері. 3. Туберкулезбен күресудің кеңейтілген тұжырымдамасы. 4. Туберкулезге қарсы препараттар, олардың әсер ету механизмі. 5. Туберкулезбен ауыратын, қатар жүретін аурулармен ауыратын науқастарды: АИТВ – инфекциясы, қант диабеті, жүрек-қан тамырлары жүйесі, бауыр және өт жолдарының аурулары, Асқазан-ішек жолдары, алкоголизм, нашақорлықпен емдеу тактикасы. 6. Диагностика, нашақорлықты емдеу, ПИН-дағы АИТВ/ЖИТС, басқа да осал топтар, АИТВ жұқтырған ПИН-терді оңалту. 7. Арв терапиясының, ОЗТ, есірткіні қолданудан болатын зиянды азайту бағдарламаларының принциптері. 8. АИТВ жұқтырған ПИН, ЖТВ-да АРВ терапиясын, ЖТҚ жүргізуге бейілділікті қалыптастыру.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 2: Стационарлық жағдайда пациенттерде (ересектер, балалар) тыныс алу органдарының туберкулезіне және туберкулездің өкпеден тыс түрлеріне патогенетикалық терапия жүргізу.	Машықтар: 1. Этиологиялық емдеуге уытты реакциялардың алдын алу мақсатында туберкулезбен ауыратын науқасты симптоматикалық құралдармен жүргізу тактикасын анықтау. 2. Пациенттің жеке ерекшеліктерін және ілеспе патологияны ескере отырып, патогенетикалық құралдарды іс жүзінде қолдануды өз бетінше жүзеге асыру. 3. Хирургиялық араласудан кейін науқастарды симптоматикалық емдеуді өзіңіз жүргізу. 4. Көрсеткіштер бойынша коллапсотерапия жүргізу (жасанды пневмоторакс, пневмоперитонеум). 5. Белгілі бір процесті қалпына келтіру үшін диеталық терапия мен физиотерапияны қолдану. Білімдер: 1. Туберкулезбен және қатар жүретін аурулармен ауыратын басқа бронх – өкпе ауруларымен: АИТВ-инфекциясымен, қант диабетімен, жүрек-тамыр жүйесі, бауыр және өт жолдарының, асқазан-ішек жолдарының ауруларымен ауыратын науқастарды басқару тактикасы. 2. Туберкулезбен ауыратын науқастарды хирургиялық емдеуге медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер, хирургиялық операциялардың түрлері. 3. Туберкулезге арналған витаминді, дезинтоксикация, физиотерапия, диетотерапия және басқа патогенетикалық терапия әдістерін қолдануға медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. 4. Коллапсотерапия әдісі (жасанды пневмоторакс, пневмоперитонеум). 5. Белгілі бір процесті қалпына келтіру үшін диеталық терапия және физиотерапия.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 3: Пациенттерде (ересектер, балалар) диагностикалық және емдік процедуралар нәтижесінде туындаған препараттарға жағымсыз реакциялар және жағымсыз реакциялар, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялар пайда болған кезде медициналық көмек.	Машықтар: 1. Туберкулезге күдікті, туберкулезбен ауыратын науқастарда диагностикалық процедуралар нәтижесінде туындаған асқынулардың, жанама әсерлердің, жағымсыз реакциялардың, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялардың белгілері мен синдромдарын анықтау. 2. Қосымша емдеу әдістерін қолдануды, зерттеудің аспаптық әдістерін жүргізуді, маман дәрігерге консультацияға жіберуді немесе басқа бейінді стационарға ауыстыруды негіздеу. 3. Науқастың салмағына сәйкес ПТП дозаларын есептеу. 4. Дәрілік терапияның ықтимал қауіптерін бағалау. 5. Жағымсыз әсерлердің алдын алуға бағытталған іс-шаралар жоспарын, түзету терапиясын және бақылау зертханалық және аспаптық зерттеулер жоспарын жасау. 6. Диагностиканың қосымша әдістерін жүргізу қажеттілігін анықтау. Білімдер: 1. Туберкулезге қарсы препараттардың әсер ету механизмі, жанама әсерлері, олардың алдын алу және жою шаралары. 2. Науқастың салмағына және химиотерапия режиміне байланысты ересектерге арналған химиотерапия дозалары. 3. Туберкулезбен ауыратын науқастарда диагностикалық процедуралар нәтижесінде туындаған асқынулардың, жанама әсерлердің, жағымсыз реакциялардың, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялардың белгілері мен синдромдары. 4. Туберкулезді емдеу әдістері, дәрілік терапияның ықтимал асқынулары. 5. Бақылау зертханалық және аспаптық зерттеулерді тағайындауға көрсеткіштер.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="440 67 794 1736"> Дағды 4: Туберкулезбен ауыратын науқастарға (ересектер, балалар) шұғыл түрде медициналық көмек көрсету. </td><td data-bbox="794 67 1509 1736"> Машықтар: 1. Туберкулезбен шұғыл және өмірге қауіп төндіретін жағдайларды анықтау бойынша негізгі диагностикалық іс-шараларды жүргізу, симптомдар мен синдромдарға диагностикалық біліктілік беру. 2. Ауруханалық кезеңде өкпеден қан кету, өздігінен пневмоторакс, гипо және гипергликемиялық кома, тромбозмболия кезінде шұғыл көмек көрсету. 3. Реанимациялық іс-шараларды жүргізу ("ауыздан ауызға" және "ауыздан мұрынға" жасанды тыныс алуды жүргізу, жүрекке жабық массаж жасау). 4. Миокард инфарктісі кезінде ЭКГ оқу. 5. Ересектер мен әртүрлі жастағы балаларда трахеотомия жасау. 6. Сыртқы қан кетуді тоқтату. 7. Жараны бастапқы емдеу және таңғышты қолдану. 8. Қан тобын анықтау. 9. Ересектерде және әртүрлі жастағы балаларда асқазанды зондсыз жууды жүзеге асыру. 10. Ересектер мен әртүрлі жастағы балалардағы гипертониялық дағдарысты, ауырсыну синдромын, обструктивті синдромды тоқтату. 11. Естен тану кезінде көмек көрсету. 12. Аяқ-қолды иммобилизациялау. 13. Жою Үстірт орналасқан бөгде заттар. 14. Әртүрлі жастағы ересектерде медициналық манипуляцияларды (инъекциялардың барлық түрлері, қуықтың катетеризациясы, асқазанды зондтау және шаю, тазарту және сифон клизмалары және т.б.) жүргізу. 15. Клиникалық көріністерді анықтау және өкпеден қан кету, гемоптиз, өздігінен пневмоторакс кезінде мамандандырылған көмек көрсету. Білімдер: 1. Туберкулездің асқынуы және олардың алдын алу шаралары. 2. Қан айналымының және/немесе тыныс алудың кенеттен тоқтауының, өздігінен пневмоторакстың, өкпеден қан кетудің және тыныс алу органдарының туберкулезінің басқа асқынуларының, туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің клиникалық белгілері мен синдромдары. 3. Базалық жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу қағидалары. 4. Туберкулез ағымының ерекшеліктері АИТВ-инфекциясымен, сондай-ақ қатар жүретін аурулар аясында. 5. Туберкулездің асқынуы кезінде, жағымсыз реакциялар пайда болған кезде, оның ішінде диагностикалық және емдік процедуралар нәтижесінде пайда болған ауыр және күтпеген жағдайларда шұғыл көмек көрсетуді ұйымдастыру және жүргізу. </td></tr> <tr> <td data-bbox="440 1736 794 1776">Дағдыны тану мүмкіндігі:</td><td data-bbox="794 1736 1509 1776">Дағдыларын тану ұсынылады</td></tr> </table>	Дағды 4: Туберкулезбен ауыратын науқастарға (ересектер, балалар) шұғыл түрде медициналық көмек көрсету.	Машықтар: 1. Туберкулезбен шұғыл және өмірге қауіп төндіретін жағдайларды анықтау бойынша негізгі диагностикалық іс-шараларды жүргізу, симптомдар мен синдромдарға диагностикалық біліктілік беру. 2. Ауруханалық кезеңде өкпеден қан кету, өздігінен пневмоторакс, гипо және гипергликемиялық кома, тромбозмболия кезінде шұғыл көмек көрсету. 3. Реанимациялық іс-шараларды жүргізу ("ауыздан ауызға" және "ауыздан мұрынға" жасанды тыныс алуды жүргізу, жүрекке жабық массаж жасау). 4. Миокард инфарктісі кезінде ЭКГ оқу. 5. Ересектер мен әртүрлі жастағы балаларда трахеотомия жасау. 6. Сыртқы қан кетуді тоқтату. 7. Жараны бастапқы емдеу және таңғышты қолдану. 8. Қан тобын анықтау. 9. Ересектерде және әртүрлі жастағы балаларда асқазанды зондсыз жууды жүзеге асыру. 10. Ересектер мен әртүрлі жастағы балалардағы гипертониялық дағдарысты, ауырсыну синдромын, обструктивті синдромды тоқтату. 11. Естен тану кезінде көмек көрсету. 12. Аяқ-қолды иммобилизациялау. 13. Жою Үстірт орналасқан бөгде заттар. 14. Әртүрлі жастағы ересектерде медициналық манипуляцияларды (инъекциялардың барлық түрлері, қуықтың катетеризациясы, асқазанды зондтау және шаю, тазарту және сифон клизмалары және т.б.) жүргізу. 15. Клиникалық көріністерді анықтау және өкпеден қан кету, гемоптиз, өздігінен пневмоторакс кезінде мамандандырылған көмек көрсету. Білімдер: 1. Туберкулездің асқынуы және олардың алдын алу шаралары. 2. Қан айналымының және/немесе тыныс алудың кенеттен тоқтауының, өздігінен пневмоторакстың, өкпеден қан кетудің және тыныс алу органдарының туберкулезінің басқа асқынуларының, туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің клиникалық белгілері мен синдромдары. 3. Базалық жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу қағидалары. 4. Туберкулез ағымының ерекшеліктері АИТВ-инфекциясымен, сондай-ақ қатар жүретін аурулар аясында. 5. Туберкулездің асқынуы кезінде, жағымсыз реакциялар пайда болған кезде, оның ішінде диагностикалық және емдік процедуралар нәтижесінде пайда болған ауыр және күтпеген жағдайларда шұғыл көмек көрсетуді ұйымдастыру және жүргізу.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 4: Туберкулезбен ауыратын науқастарға (ересектер, балалар) шұғыл түрде медициналық көмек көрсету.	Машықтар: 1. Туберкулезбен шұғыл және өмірге қауіп төндіретін жағдайларды анықтау бойынша негізгі диагностикалық іс-шараларды жүргізу, симптомдар мен синдромдарға диагностикалық біліктілік беру. 2. Ауруханалық кезеңде өкпеден қан кету, өздігінен пневмоторакс, гипо және гипергликемиялық кома, тромбозмболия кезінде шұғыл көмек көрсету. 3. Реанимациялық іс-шараларды жүргізу ("ауыздан ауызға" және "ауыздан мұрынға" жасанды тыныс алуды жүргізу, жүрекке жабық массаж жасау). 4. Миокард инфарктісі кезінде ЭКГ оқу. 5. Ересектер мен әртүрлі жастағы балаларда трахеотомия жасау. 6. Сыртқы қан кетуді тоқтату. 7. Жараны бастапқы емдеу және таңғышты қолдану. 8. Қан тобын анықтау. 9. Ересектерде және әртүрлі жастағы балаларда асқазанды зондсыз жууды жүзеге асыру. 10. Ересектер мен әртүрлі жастағы балалардағы гипертониялық дағдарысты, ауырсыну синдромын, обструктивті синдромды тоқтату. 11. Естен тану кезінде көмек көрсету. 12. Аяқ-қолды иммобилизациялау. 13. Жою Үстірт орналасқан бөгде заттар. 14. Әртүрлі жастағы ересектерде медициналық манипуляцияларды (инъекциялардың барлық түрлері, қуықтың катетеризациясы, асқазанды зондтау және шаю, тазарту және сифон клизмалары және т.б.) жүргізу. 15. Клиникалық көріністерді анықтау және өкпеден қан кету, гемоптиз, өздігінен пневмоторакс кезінде мамандандырылған көмек көрсету. Білімдер: 1. Туберкулездің асқынуы және олардың алдын алу шаралары. 2. Қан айналымының және/немесе тыныс алудың кенеттен тоқтауының, өздігінен пневмоторакстың, өкпеден қан кетудің және тыныс алу органдарының туберкулезінің басқа асқынуларының, туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің клиникалық белгілері мен синдромдары. 3. Базалық жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу қағидалары. 4. Туберкулез ағымының ерекшеліктері АИТВ-инфекциясымен, сондай-ақ қатар жүретін аурулар аясында. 5. Туберкулездің асқынуы кезінде, жағымсыз реакциялар пайда болған кезде, оның ішінде диагностикалық және емдік процедуралар нәтижесінде пайда болған ауыр және күтпеген жағдайларда шұғыл көмек көрсетуді ұйымдастыру және жүргізу.				
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады				
Еңбек функциясы 3: Туберкулез кезінде диспансерлік бақылау.					

Дағды 1: Амбулаториялық кезеңде туберкулезбен ауыратын науқастардың (ересектер, балалар) алдын алу, диагностикалау және емдеу.	Машықтар: 1. Фтизиопульмонологиялық ұйымдарда диспансерлеуді ұйымдастыру және жүргізу. 2. Есепке алу топтарын анықтау, тіркеуді, есепке алуды және контингентті бақылауды жүргізу. 3. Туберкулез инфекциясы ошақтарында жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 4. Науқаспен, оның туыстарымен, әріптестерімен және басқа қызметкерлермен сенімді қарым-қатынас орнату үшін қарым-қатынас дағдыларын меңгеру. 5. Туберкулезді инфекциялық бақылауды ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. 6. Туберкулезбен ауыратын және байланысқан адамдар арасында туберкулез бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізу. 7. Туберкулезбен ауырған адамдарды жұмысқа, оқуға жіберу дағдыларын меңгеру. 8. Негізгі эпидемиологиялық көрсеткіштерді есептеу және туберкулез бойынша эпидемиологиялық жағдайға талдау жүргізу дағдыларын меңгеру. 9. Ересектер мен балалар тұрғындарын тексеруді жүзеге асыру. 10. Ересектерде, балаларда әлеуметтік және медициналық бағыттағы іс-шаралар өткізу. 11. Балаларда санитарлық профилактика дағдыларын меңгеру. 12. Ағымдағы және қорытынды дезинфекциялау дағдыларын меңгеру. Білімдер: 1. Диспансерлік есепке алу және бақылау топтары. 2. Туберкулез бойынша тәуекел топтары. 3. Туберкулез инфекциясының ошағындағы гигиена. 4. Туберкулезбен ауыратын науқастар пайдаланған заттарды дезинфекциялау. 5. Медициналық қызметті жүзеге асыратын ұйымдарға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. 6. Жұқпалы ауру анықталған кезде эпидемияға қарсы іс-шаралар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 2: Туберкулезбен ауыратын науқастарды (ересектер, балалар), туберкулезден кейінгі қалдық өзгерістері бар адамдарды, клиникалық емделген туберкулезбен ауыратын науқастарды, оның ішінде мүгедекті оңалтудың немесе оңалтудың жеке бағдарламаларын іске асыру кезінде оңалту.	Машықтар: 1. Туберкулезбен ауыратын мүгедекті оңалтудың жеке бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру. 2. Медициналық оңалту жоспарының орындалуын, оның ішінде туберкулезбен ауыратын мүгедекті оңалту немесе оңалтудың жеке бағдарламасын іске асыруды бақылауды жүзеге асыру. 3. Науқастың өзгерген өмірлік жағдайларға байланысты қайта даярлау, оқыту, қайта даярлау мүмкіндігін анықтау. 4. Медициналық көмек стандарттарын ескере отырып, туберкулезбен ауыратын науқастарға және туберкулезге шалдығу қаупі жоғары адамдарға дәрілік емес емдеу және емдік тамақтану тағайындау. 5. Дәрілік препараттарды қолданудың, дәрілік емес емдеу мен емдік тамақтанудың тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау және медициналық көмек стандарттарын ескере отырып, туберкулезбен ауыратын науқастарда медициналық оңалтудың жанама әсерлерін түзетуді жүзеге асыру. 6. Туберкулезбен ауыратын науқастардың әлеуметтік бейімделу деңгейі мен өмір сүру сапасын бағалау. 7. Медициналық оңалту іс-шараларын тағайындау және жүргізу, оның ішінде мүгедекті оңалту немесе оңалтудың жеке бағдарламасын іске асыру үшін туберкулезбен ауыратын науқастарды маман дәрігерлерге жіберу үшін медициналық көрсеткіштерді айқындау. 8. Туберкулезбен ауыратын науқастарды медициналық оңалтудың физикалық, әлеуметтік-психологиялық әдістерін қолдану. Білімдер: 1. Туберкулезбен ауыратын науқастарды және туберкулезге байланысты бақылаудағы адамдарды медициналық оңалтудың негіздері мен әдістері. 2. Туберкулезбен ауыратын науқастар мен туберкулезге күдікпен байланысты бақылаудағы адамдар үшін медициналық көрсеткіштер мен оңалту іс-шараларын жүргізуге қарсы көрсеткіштер. 3. Фтизиатриялық науқастарды әлеуметтік-экономикалық оңалту жөніндегі іс-шаралар. 4. Дені сау адамдар мен әр түрлі жастағы бронхопульмональды патологиясы бар адамдардың ұтымды тамақтану негіздері, диеталық терапия принциптері. 5. Туберкулезбен ауыратын науқастарды және туберкулезге байланысты диспансерлік бақылаудағы адамдарды медициналық оңалтудың негіздері мен әдістері. 6. Туберкулезбен ауыратын науқастардың денесіне оңалту шараларының әсер ету механизмі. 7. Фтизиатриялық науқастарды әлеуметтік-экономикалық оңалту жөніндегі іс-шаралар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 3: Медициналық тексерулер, куәландырулар және медициналық сараптамалар жүргізу.	Машықтар: 1. Мемлекеттік медициналық-әлеуметтік сараптама мекемелерінде медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу үшін қажетті медициналық құжаттаманы дайындау. 2. Мүгедектік тобын беру немесе одан бас тарту туралы сараптамалық қорытындыны қалыптастыруға қатысу. 3. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезбен ауырған адамдардың еңбекке қабілеттілігі туралы мәселені шешу кезінде еңбекке жарамсыздық парақтарын беру. 4. Туберкулезді анықтау мақсатында халықты профилактикалық медициналық тексеруден өткізуде алғашқы медициналық-санитарлық көмектің медициналық ұйымдарына ұйымдастырушылық-әдістемелік көмек көрсету дағдыларын меңгеру. 5. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезге байланысты диспансерлік бақылаудағы адамдардың медициналық-әлеуметтік бейімделу сипатын және өмір сүру сапасын бағалау. 6. Туберкулезді анықтау мақсатында азаматтарды профилактикалық медициналық тексеруден өткізу үшін қажетті тексерулер кешенін анықтау. 7. Науқастың жағдайын оның белсенділігін шектеуге қатысты бағалау. Мүгедектік тобын анықтау. 8. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезден кейін қалдық өзгерістері бар адамдардың кәсіптік қызмет түрлерін жүзеге асыруына медициналық шектеулердің болуын айқындау. 9. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезге байланысты диспансерлік бақылаудағы адамдардың медициналық-әлеуметтік бейімделу сипатын және өмір сүру сапасын бағалау. 10. Азаматтың айналасындағыларға қауіп төндіретін және шетел азаматтары мен азаматтығы жоқ адамдардың уақытша тұруына рұқсат беруден бас тарту не оның күшін жою үшін негіз болып табылатын жұқпалы аурулардың болуы немесе болмауы туралы немесе Қазақстан Республикасында тұруға ықтиярхат немесе патент немесе жұмысқа орналасу туралы медициналық куәландыру нәтижелері бойынша медициналық қорытындылар шығару.
--	--

		Білімдер: 1. Еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. 2. Қазақстан Республикасындағы медициналық-әлеуметтік сараптама. 3. ДДҰ анықтамаларына сәйкес туберкулезбен және басқа бронх-өкпе ауруларымен ауыратын науқастарды емдеу нәтижелері. 4. Медициналық көрсеткіштер және туберкулезбен ауыратын науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптамаға жіберу тәртібі, медициналық құжаттаманы ресімдеуге қойылатын талаптар. 5. Еңбекке жарамсыздық парақтарын беру тәртібі. 6. Туберкулезді және басқа бронх-өкпе ауруларын емдеу критерийлері. 7. Ауыр жұмыстарда және еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарда істейтін қызметкерлерді міндетті алдын ала (жұмысқа түскен кезде) және мерзімді медициналық қарап-тексерулерді (қарап-тексерулерді) жүргізу тәртібі. 8. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және клиникалық емделген туберкулездің қалдық өзгерістері бар адамдардың кәсіби қызметін жүзеге асыруға медициналық шектеулер. 9. Міндетті алдын ала және мерзімді медициналық тексерулер (тексерулер) жүргізілетін зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлардың тізбесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 4: Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу	Дағды 1: Аса қауіпті жұқпалы ауру күдіктенген немесе анықталған кезде шұғыл хабарлау.	Машықтар:
		1. Аса қауіпті инфекцияға күдік немесе ауру туралы шұғыл хабарлаудың үлгілік схемасына сәйкес іс-шараларды жүргізу. 2. Аса қауіпті инфекцияларды оқшаулау және тарату бойынша іс-шаралар жүргізу. 24 сағат ішінде аса қауіпті аурудың анықталғаны туралы хабарлай білу.
		Білімдер:
		1. Аса қауіпті инфекцияға күдік немесе ауру туралы шұғыл хабарлаудың үлгілік схемасы. 2. Аса қауіпті инфекцияны анықтау кезіндегі іс-қимыл алгоритмі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу, медициналық-статистикалық ақпаратты талдау	Машықтар:
		1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып есеп жасау. 2. Медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде жүргізу және оны жүргізу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Жұмыста пациенттердің дербес деректері мен мәліметтерін заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Ақпараттық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы."Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелді.) 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы "Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелді.) 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. 6. Медициналық статистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу	Машықтар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми қызметке қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіби қауымдастықтардың, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді) 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және өзірлемелер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және құрмет Ынтымақтастық және топтық жұмыс Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 30 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-107 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 30 қыркүйекте № 29917 болып тіркелген).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер фтизиатр	
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер)	
	7	Фтизиатр дәрігер (балалар)	
12. Кәсіптің карточкасы «Фтизиатр-дәрігер (балалар)»:			
Топтың коды:	2213-1		
Қызмет атауының коды:	2213-1-003		
Кәсіптің атауы:	Фтизиатр-дәрігер (балалар)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (бейінді маман)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Фтизиатр дәрігер (балалар)" біліктілігі. Осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Амбулаториялық-емханалық және стационарлық жағдайларда тыныс алу органдарының және өкпеден тыс нысандардың туберкулезі бар пациенттердің (балалардың) профилактикасы, диагностикасы, емдеуі, медициналық оңалтуы.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің диагностикасы. 2. Емдеуді тағайындау, оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау. 3. Туберкулез кезінде диспансерлік бақылау. 4. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму	
Еңбек функциясы 1: Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің диагностикасы.			

Дағды 1: Пациенттерде (балаларда) тыныс алу органдарының туберкулезін және өкпеден тыс формаларын ерте анықтау.	Машықтар: 1. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің клиникалық нысандары бар пациентті тексеру. 2. Туберкулездің ауыр және асқынған түрлерімен (менингитпен, деструкциямен және бактериялардың бөлінуімен) науқасты тексеру. 3. Науқасты ауыр жағдайда тексеру. 4. Туберкулезбен ауыратын науқастың зерттеу нәтижелерін тағайындау және түсіндіру. 5. Қақырықты талдау нәтижелерін әртүрлі әдістермен өз бетінше түсіндіру. 6. Туберкулезбен ауыратын науқастарды қарау, жаппай тексеру (өкпе флюорографиясы, туберкулин диагностикасы) кезінде және тәуекел топтарында анықтау. 7. Аурудың негізгі белгілерін анықтау. 8. Алғашқы медициналық-санитарлық көмек мекемелерінде туберкулезді диагностикалау алгоритмін жүргізу, диагнозды верификациялау. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының туберкулезі кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қызмет бейіні бойынша Қазақстан Республикасының диагностикасы мен емдеудің клиникалық хаттамалары. 3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсыныстар. 4. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің ерте және кеш белгілері. 5. Туберкулезді анықтау әдістері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 2: Рентгендік зерттеулер мен аспаптық әдістерді жүргізу арқылы пациенттердегі (балаларда) тыныс алу органдарының туберкулезін және туберкулездің өкпеден тыс түрлерін диагностикалау.	Машықтар: 1. Алынған деректерді талдау және интерпретациялау арқылы шолу рентгенографиясын, томографияны, зардап шеккен органдардың бүйірлік суреттерін және бейнелеу хаттамаларын қолдану дағдыларын меңгеру. 2. Диагноз қою, дифференциалды диагностика жүргізу және туберкулезбен ауыратын науқастарға барабар ем тағайындау мақсатында сәулелік және аспаптық тексерудің нәтижелерін талдау және түсіндіру. 3. Ересектердегі ТВС-ны ерте анықтау мәселелері бойынша жалпы практика дәрігерлеріне және басқа мамандықтарға кеңес беру және біліктілігін арттыру. 4. Пациентті алғашқы тексерудің нәтижелерін, пациентті органдар мен жүйелер бойынша объективті тексеруді және туберкулезге тән белгілерді, соның ішінде физикалық деректерді анықтауды түсіндіру. 5. Дифференциалды диагноз қою. 6. Пациенттердің микробиологиялық, молекулалық-генетикалық зерттеулерінің қажеттілігі мен көлемін негіздеу және алынған нәтижелерді түсіндіру. 7. Медициналық көмек стандарттарын ескере отырып, туберкулезге күдікті пациенттен, туберкулезбен ауыратын науқастардан бөлінген патологиялық материалды Жалпы клиникалық талдаулардың, микроскопиялық және микробиологиялық зерттеудің, молекулалық генетикалық тексерудің нәтижелерін талдау және түсіндіру. 8. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастардың ВАСТЕК, G-xpert, Hain-test, ПТР, ИФА әдісімен микробиологиялық зерттеулер жүргізу қажеттілігін негіздеу. 9. Өкпенің түбірі, бүйірлік рентген сәулелері арқылы КТ, МРТ, Томограмманы оқу дағдыларын меңгеру. 10. Диагнозды тексеру үшін диагностикалық манипуляциялар жүргізу (плевра және жұлын пункциясы, лимфа түйінінің биопсиясы, буын ішілік сұйықтық, зерттеу үшін жұтқыншақ пен мұрынның шырышты қабығынан жағынды алу). 11. Эндоскопияны, плевра қуысының пункциясын қолдану қажеттілігін негіздеу. 12. Эндоскопия нәтижелерін (фибробронхоскопия, торакоскопия, медиастиноскопия), плевра қуысының пункциясының нәтижелерін түсіндіру. 13. Тыныс алу бұзылыстарының сапалық және сандық сипаттамасы үшін трансбронхиалды биопсияны, аспирациялық, трансторакальды ине биопсиясын, қысылған биопсияны, ашық биопсияны, перифериялық лимфа түйіндерінің пункциялық биопсиясын, спирографияны, плетизмографияны, газдарды және қанның қышқыл-негіздік күйін қолдану қажеттілігін негіздеу.
--	--

	Білімдер: 1. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастарды рентгенологиялық тексеру әдістемесі. 2. Тыныс алу органдарының туберкулезінің негізгі түрлерінің және туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің клиникалық және рентгендік семиотикасы. 3. Науқастың рентгенологиялық зерттеуіне медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. 4. Туберкулез қоздырғышының биологиялық қасиеттері, оларды анықтау, өсіру және дәрілік сезімталдықты анықтау әдістері. 5. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастарды молекулярлық-генетикалық тексеру әдістері. 6. Тыныс алу органдарының туберкулезімен және туберкулездің өкпеден тыс түрлерімен ауыратын науқастардың ПТР, ИФА әдістері. 7. Эндоскопия әдісі. 8. Диагнозды верификациялау мақсатында диагностикалық манипуляциялар жүргізу әдістері (плевра және жұлын пункциясы, лимфа түйінінің биопсиясы, буын ішілік сұйықтық, зерттеу үшін жұтқыншақ пен мұрынның шырышты қабығынан жағынды алу).
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 3: Аурулардың және денсаулыққа байланысты проблемалардың қолданыстағы халықаралық статистикалық жіктелімін (бұдан әрі - ХАЖ) ескере отырып, пациенттерде (балаларда) диагноз қою.	Машықтар: 1. Негізгі ауруға байланысты науқастың жағдайының ауырлығын бағалау. 2. Туберкулез диагнозын қолданыстағы клиникалық классификацияға сәйкес белгілеу. 3. Аурудың кезеңдерін анықтау. 4. Зақымдалған жүйенің немесе органның функционалдық жеткіліксіздігін бағалау. 5. Асқынуларды анықтау. 6. Ілеспе патологиялық процестерді анықтау. 7. Диагнозды және ілеспе патологияны тұжырымдау.
	Білімдер: 1. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көрінісі, диагностика принциптері, тыныс алу органдарының туберкулезі мен туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің асқынуларының дифференциалды диагностикасы. 2. Клиникалық көріністің ерекшеліктері, диагностика әдістері туберкулез туберкулезінің өкпе формаларын енгізді: остеоартикулярлық, урогенитальды, іш қуысы, туберкулез перифериялық лимфа түйіндерінің, ми қабықтары мен орталық жүйке жүйесінің, көздің, терінің туберкулезі.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 4: Аурулардың және денсаулыққа байланысты проблемалардың қолданыстағы халықаралық статистикалық жіктелімін (бұдан әрі - ХАЖ) ескере отырып, пациенттерде (балаларда) диагноз қою.	Машықтар: 1. Негізгі ауруға байланысты науқастың жағдайының ауырлығын бағалау. 2. Туберкулез диагнозын қолданыстағы клиникалық классификацияға сәйкес белгілеу. 3. Аурудың кезеңдерін анықтау. 4. Зақымдалған жүйенің немесе органның функционалдық жеткіліксіздігін бағалау. 5. Асқынуларды анықтау. 6. Ілеспе патологиялық процестерді анықтау. 7. Диагнозды және ілеспе патологияны тұжырымдау.

		Білімдер: 1. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көрінісі, диагностика принциптері, тыныс алу органдарының туберкулезі мен туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің асқынуларының дифференциалды диагностикасы. 2. Клиникалық көріністің ерекшеліктері, диагностика әдістері туберкулез туберкулезінің өкпе формаларын енгізді: остеоартикулярлық, урогенитальды, іш қуысы, туберкулез перифериялық лимфа түйіндерінің, ми қабықтары мен орталық жүйке жүйесінің, көздің, терінің туберкулезі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Емдеуді тағайындау, оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау.	Дағды 1: Туберкулезбен ауыратын науқастарды (балаларды) емдеу	Машықтар: 1. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің клиникалық нысандары бар пациентті емдеуді жүргізу. 2. Туберкулездің ауыр және асқынған түрлерімен (менингитпен, деструкциямен және бактериялардың бөлінуімен) науқасты емдеу. 3. Науқасты ауыр жағдайда емдеу. 4. Химиотерапияның тиімділігін бақылау және емдеу нәтижелерін бағалау. 5. Химиотерапия әдісін қолдана отырып, дәріге төзімді туберкулез терапиясын жүргізу. 6. Бауырдың жедел және созылмалы аурулары және бүйрек функциясының жеткіліксіздігі бар науқастар үшін ДДҰ ұсынған балама химиотерапия режимдерін таңдау. 7. Патогеннің дәрілік сезімталдығын және пациенттің жеке ерекшеліктерін, бар коморбидтік жағдайларды, жүктілікті және туберкулез ағымының жалпы заңдылықтарын ескере отырып емдеу тактикасын негіздеу. 8. Бақылау Жалпы клиникалық зерттеулер, қақырық және клиникалық-рентгенологиялық зерттеу нәтижелері бойынша емдеудің тиімділігін бағалау. 9. ДДҰ ұсынымдарына және Қазақстан Республикасының Ұлттық хаттамаларына сәйкес емдеу нәтижелерін айқындау және тіркеу. 10. Туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеуге бейімділігін және емдеуді мерзімінен бұрын тоқтату қаупін бағалау. 11. Дәрі-дәрмектерді қабылдауда үзілістері бар науқастар үшін ДДҰ ұсынған емдеу бағдарламаларын таңдау. 12. Қақырықты бақылау бактериоскопиялық зерттеу нәтижелеріне және аурудың динамикасына байланысты пациенттерді қайта тіркеу. 13. Емдік мақсатта плевра және жұлын пункциясын жүргізу.

	Білімдер: 1. Туберкулездің дәріге төзімді түрлерінің химиотерапиясы. 2. Туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеуге міндеттемені қамтамасыз ету әдістері. 3. Туберкулезбен күресудің кеңейтілген тұжырымдамасы. 4. Туберкулезге қарсы препараттар, олардың әсер ету механизмі. 5. Туберкулезбен ауыратын, қатар жүретін аурулармен ауыратын науқастарды: АИТВ – инфекциясы, қант диабеті, жүрек-қан тамырлары жүйесі, бауыр және өт жолдарының аурулары, Асқазан-ішек жолдары, алкоголизм, нашақорлықпен емдеу тактикасы. 6. Диагностика, нашақорлықты емдеу, ПИН-дағы АИТВ/ЖИТС, басқа да осал топтар, АИТВ жұқтырған ПИН-терді оңалту. 7. Арв терапиясының, ОЗТ, есірткіні қолданудан болатын зиянды азайту бағдарламаларының принциптері. 8. АИТВ жұқтырған ПИН, ЖТВ-да АРВ терапиясын, ЖТҚ жүргізуге бейілділікті қалыптастыру.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 2: Стационарлық жағдайда пациенттерде (балаларда) тыныс алу органдарының туберкулезіне және туберкулездің өкпеден тыс түрлеріне патогенетикалық терапия жүргізу.	Машықтар: 1. Этиологиялық емдеуге уытты реакциялардың алдын алу мақсатында туберкулезбен ауыратын науқасты симптоматикалық құралдармен жүргізу тактикасын анықтау. 2. Пациенттің жеке ерекшеліктерін және ілеспе патологияны ескере отырып, патогенетикалық құралдарды іс жүзінде қолдануды өз бетінше жүзеге асыру. 3. Хирургиялық араласудан кейін науқастарды симптоматикалық емдеуді өзіңіз жүргізу. 4. Көрсеткіштер бойынша коллапсотерапия жүргізу (жасанды пневмоторакс, пневмоперитонеум). 5. Белгілі бір процесті қалпына келтіру үшін диеталық терапия мен физиотерапияны қолдану. Білімдер: 1. Туберкулезбен және қатар жүретін аурулармен ауыратын басқа бронх – өкпе ауруларымен: АИТВ-инфекциясымен, қант диабетімен, жүрек-тамыр жүйесі, бауыр және өт жолдарының, асқазан-ішек жолдарының ауруларымен ауыратын науқастарды басқару тактикасы. 2. Туберкулезбен ауыратын науқастарды хирургиялық емдеуге медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер, хирургиялық операциялардың түрлері. 3. Туберкулезге арналған витаминді, дезинтоксикация, физиотерапия, диетотерапия және басқа патогенетикалық терапия әдістерін қолдануға медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. 4. Коллапсотерапия әдісі (жасанды пневмоторакс, пневмоперитонеум). 5. Белгілі бір процесті қалпына келтіру үшін диеталық терапия және физиотерапия.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 3: Пациенттерде (балаларда) диагностикалық және емдік процедуралар нәтижесінде туындаған препараттарға жағымсыз реакциялар және жағымсыз реакциялар, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялар пайда болған кезде медициналық көмек.	Машықтар: 1. Туберкулезге күдікті, туберкулезбен ауыратын науқастарда диагностикалық процедуралар нәтижесінде туындаған асқынулардың, жанама әсерлердің, жағымсыз реакциялардың, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялардың белгілері мен синдромдарын анықтау. 2. Қосымша емдеу әдістерін қолдануды, зерттеудің аспаптық әдістерін жүргізуді, маман дәрігерге консультацияға жіберуді немесе басқа бейінді стационарға ауыстыруды негіздеу. 3. Науқастың салмағына сәйкес ПТП дозаларын есептеу. 4. Дәрілік терапияның ықтимал қауіптерін бағалау. 5. Жағымсыз әсерлердің алдын алуға бағытталған іс-шаралар жоспарын, түзету терапиясын және бақылау зертханалық және аспаптық зерттеулер жоспарын жасау. 6. Диагностиканың қосымша әдістерін жүргізу қажеттілігін анықтау. Білімдер: 1. Туберкулезге қарсы препараттардың әсер ету механизмі, жанама әсерлері, олардың алдын алу және жою шаралары. 2. Бақылау зертханалық және аспаптық зерттеулерді тағайындауға көрсеткіштер. 3. Туберкулезбен ауыратын науқастарда диагностикалық процедуралар нәтижесінде туындаған асқынулардың, жанама әсерлердің, жағымсыз реакциялардың, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялардың белгілері мен синдромдары. 4. Туберкулезді емдеу әдістері, дәрілік терапияның ықтимал асқынулары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 4: Туберкулезбен ауыратын науқастарға (балаларға) шұғыл түрде медициналық көмек көрсету.	Машықтар: 1. Туберкулезбен шұғыл және өмірге қауіп төндіретін жағдайларды анықтау бойынша негізгі диагностикалық іс-шараларды жүргізу, симптомдар мен синдромдарға диагностикалық біліктілік беру. 2. Ауруханалық кезеңде өкпеден қан кету, өздігінен пневмоторакс, гипо және гипергликемиялық кома, тромбоэмболия кезінде шұғыл көмек көрсету. 3. Реанимациялық іс-шараларды жүргізу ("ауыздан ауызға" және "ауыздан мұрынға" жасанды тыныс алуды жүргізу, жүрекке жабық массаж жасау). 4. Миокард инфарктісі кезінде ЭКГ оқу. 5. Әр түрлі жастағы балаларда трахеотомия жасау. 6. Сыртқы қан кетуді тоқтату. 7. Жараны бастапқы емдеу және таңғышты қолдану. 8. Қан тобын анықтау. 9. Әр түрлі жастағы балаларда асқазанды түтіксіз шаю. 10. Әр түрлі жастағы балалардағы гипертониялық дағдарысты, ауырсыну синдромын, обструктивті синдромды тоқтату. 11. Естен тану кезінде көмек көрсету. 12. Аяқ-қолды иммобилизациялау. 13. Беткей орналасқан бөгде заттарды алу. 14. Клиникалық көріністерді анықтау және өкпеден қан кету, гемоптиз, өздігінен пневмоторакс кезінде мамандандырылған көмек көрсету.

		Білімдер: 1. Туберкулездің асқынуы және олардың алдын алу шаралары. 2. Қан айналымының және/немесе тыныс алудың кенеттен тоқтауының, өздігінен пневмоторакстың, өкпеден қан кетудің және тыныс алу органдарының туберкулезінің басқа асқынуларының, туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің клиникалық белгілері мен синдромдары. 3. Базалық жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу қағидалары. 4. Туберкулез ағымының ерекшеліктері АИТВ-инфекциясымен, сондай-ақ қатар жүретін аурулар аясында. 5. Туберкулездің асқынуы кезінде, жағымсыз реакциялар пайда болған кезде, оның ішінде диагностикалық және емдік процедуралар нәтижесінде пайда болған ауыр және күтпеген жағдайларда шұғыл көмек көрсетуді ұйымдастыру және жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Туберкулез кезінде диспансерлік бақылау.	Дағды 1: Амбулаториялық кезеңде туберкулезбен ауыратын науқастарды (балаларды) алдын алу, диагностикалау және емдеу.	Машықтар: 1. Фтизиопульмонологиялық ұйымдарда диспансерлеуді ұйымдастыру және жүргізу. 2. Есепке алу топтарын анықтау, тіркеуді, есепке алуды және контингентті бақылауды жүргізу. 3. Туберкулез инфекциясы ошақтарында жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 4. Науқаспен, оның туыстарымен, әріптестерімен және басқа қызметкерлермен сенімді қарым-қатынас орнату үшін қарым-қатынас дағдыларын меңгеру. 5. Туберкулезді инфекциялық бақылауды ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. 6. Туберкулезбен ауыратын және байланысқан адамдар арасында туберкулез бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізу. 7. Туберкулезбен ауырған адамдарды жұмысқа, оқуға жіберу дағдыларын меңгеру. 8. Негізгі эпидемиологиялық көрсеткіштерді есептеу және туберкулез бойынша эпидемиологиялық жағдайға талдау жүргізу дағдыларын меңгеру. 9. Балалар тұрғындарын тексеруді жүзеге асыру. 10. Балаларда әлеуметтік және медициналық бағыттағы іс-шаралар өткізу. 11. Балаларда санитарлық профилактика дағдыларын меңгеру. 12. Ағымдағы және қорытынды дезинфекциялау дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Диспансерлік есепке алу және бақылау топтары. 2. Туберкулез бойынша тәуекел топтары. 3. Туберкулез инфекциясының ошағындағы гигиена. 4. Туберкулезбен ауыратын науқастар пайдаланған заттарды дезинфекциялау. 5. Медициналық қызметті жүзеге асыратын ұйымдарға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. 6. Жұқпалы ауру анықталған кезде эпидемияға қарсы іс-шаралар.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 2: Туберкулезбен ауыратын науқастарды (балаларды), туберкулезден кейінгі қалдық өзгерістері бар адамдарды, клиникалық емделген туберкулезбен ауыратын науқастарды, оның ішінде мүгедекті оңалтудың немесе оңалтудың жеке бағдарламаларын іске асыру кезінде оңалту.	Машықтар: 1. Туберкулезбен ауыратын мүгедекті оңалтудың жеке бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру. 2. Медициналық оңалту жоспарының орындалуын, оның ішінде туберкулезбен ауыратын мүгедекті оңалту немесе оңалтудың жеке бағдарламасын іске асыруды бақылауды жүзеге асыру. 3. Науқастың өзгерген өмірлік жағдайларға байланысты қайта даярлау, оқыту, қайта даярлау мүмкіндігін анықтау. 4. Медициналық көмек стандарттарын ескере отырып, туберкулезбен ауыратын науқастарға және туберкулезге шалдығу қаупі жоғары адамдарға дәрілік емес емдеу және емдік тамақтану тағайындалсын. 5. Дәрілік препараттарды қолданудың, дәрілік емес емдеу мен емдік тамақтанудың тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау және медициналық көмек стандарттарын ескере отырып, туберкулезбен ауыратын науқастарда медициналық оңалтудың жанама әсерлерін түзетуді жүзеге асыру. 6. Туберкулезбен ауыратын науқастардың әлеуметтік бейімделу деңгейі мен өмір сүру сапасын бағалау. 7. Медициналық оңалту іс-шараларын тағайындау және жүргізу, оның ішінде мүгедекті оңалту немесе оңалтудың жеке бағдарламасын іске асыру үшін туберкулезбен ауыратын науқастарды маман дәрігерлерге жіберу үшін медициналық көрсеткіштерді айқындау. 8. Туберкулезбен ауыратын науқастарды медициналық оңалтудың физикалық, әлеуметтік-психологиялық әдістерін қолдану. Білімдер: 1. Туберкулезбен ауыратын науқастарды және туберкулезге байланысты бақылаудағы адамдарды медициналық оңалтудың негіздері мен әдістері. 2. Туберкулезбен ауыратын науқастар мен туберкулезге күдікпен байланысты бақылаудағы адамдар үшін медициналық көрсеткіштер мен оңалту іс-шараларын жүргізуге қарсы көрсеткіштер. 3. Фтизиатриялық науқастарды әлеуметтік-экономикалық оңалту жөніндегі іс-шаралар. 4. Дені сау адамдар мен әр түрлі жастағы бронхопульмональды патологиясы бар адамдардың ұтымды тамақтану негіздері, диеталық терапия принциптері. 5. Туберкулезбен ауыратын науқастарды және туберкулезге байланысты диспансерлік бақылаудағы адамдарды медициналық оңалтудың негіздері мен әдістері. 6. Туберкулезбен ауыратын науқастардың денесіне оңалту шараларының әсер ету механизмі. 7. Фтизиатриялық науқастарды әлеуметтік-экономикалық оңалту жөніндегі іс-шаралар. Дағдыны тану мүмкіндігі:
	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 3: Медициналық тексерулер, куәландырулар және медициналық сараптамалар жүргізу.	Машықтар: 1. Мемлекеттік медициналық-әлеуметтік сараптама мекемелерінде медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу үшін қажетті медициналық құжаттаманы дайындау. 2. Мүгедектік тобын беру немесе одан бас тарту туралы сараптамалық қорытындыны қалыптастыруға қатысу. 3. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезбен ауырған адамдардың еңбекке қабілеттілігі туралы мәселені шешу кезінде еңбекке жарамсыздық парақтарын беру. 4. Туберкулезді анықтау мақсатында халықты профилактикалық медициналық тексеруден өткізуде алғашқы медициналық-санитарлық көмектің медициналық ұйымдарына ұйымдастырушылық-әдістемелік көмек көрсету дағдыларын меңгеру. 5. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезге байланысты диспансерлік бақылаудағы адамдардың медициналық-әлеуметтік бейімделу сипатын және өмір сүру сапасын бағалау. 6. Туберкулезді анықтау мақсатында азаматтарды профилактикалық медициналық тексеруден өткізу үшін қажетті тексерулер кешенін анықтау. 7. Науқастың жағдайын оның белсенділігін шектеуге қатысты бағалау. Мүгедектік тобын анықтау. 8. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезден кейін қалдық өзгерістері бар адамдардың кәсіптік қызмет түрлерін жүзеге асыруына медициналық шектеулердің болуын айқындау. 9. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және туберкулезге байланысты диспансерлік бақылаудағы адамдардың медициналық-әлеуметтік бейімделу сипатын және өмір сүру сапасын бағалау. 10. Азаматтың айналасындағыларға қауіп төндіретін және шетел азаматтары мен азаматтығы жоқ адамдардың уақытша тұруына рұқсат беруден бас тарту не оның күшін жою үшін негіз болып табылатын жұқпалы аурулардың болуы немесе болмауы туралы немесе Қазақстан Республикасында тұруға ықтиярхат немесе патент немесе жұмысқа орналасу туралы медициналық куәландыру нәтижелері бойынша медициналық қорытындылар шығару.
--	--

		Білімдер: 1. Еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. 2. Қазақстан Республикасындағы медициналық-әлеуметтік сараптама. 3. ДДҰ анықтамаларына сәйкес туберкулезбен және басқа бронх-өкпе ауруларымен ауыратын науқастарды емдеу нәтижелері. 4. Медициналық көрсеткіштер және туберкулезбен ауыратын науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптамаға жіберу тәртібі, медициналық құжаттаманы ресімдеуге қойылатын талаптар. 5. Еңбекке жарамсыздық парақтарын беру тәртібі. 6. Туберкулезді және басқа бронх-өкпе ауруларын емдеу критерийлері. 7. Ауыр жұмыстарда және еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарда істейтін қызметкерлерді міндетті алдын ала (жұмысқа түскен кезде) және мерзімді медициналық қарап-тексерулерді (қарап-тексерулерді) жүргізу тәртібі. 8. Туберкулезбен ауыратын науқастардың және клиникалық емделген туберкулездің қалдық өзгерістері бар адамдардың кәсіби қызметін жүзеге асыруға медициналық шектеулер. 9. Міндетті алдын ала және мерзімді медициналық тексерулер (тексерулер) жүргізілетін зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлардың тізбесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 4: Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу.	Дағды 1: Денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу, медициналық-статистикалық ақпаратты талдау	Машықтар: 1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып есеп жасау. 2. Медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде жүргізу және оны жүргізу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының Медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Жұмыста пациенттердің дербес деректері мен мәліметтерін заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Ақпараттық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы."Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелді.) 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы "Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелді.) 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. 6. Медициналық статистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Аса қауіпті жұқпалы ауру күдіктенген немесе анықталған кезде шұғыл хабарлау.	Машықтар: 1. Аса қауіпті инфекцияға күдік немесе ауру туралы шұғыл хабарлаудың үлгілік схемасына сәйкес іс-шараларды жүргізу. 2. Аса қауіпті инфекцияларды оқшаулау және тарату бойынша іс-шаралар жүргізу. 24 сағат ішінде аса қауіпті аурудың анықталғаны туралы хабарлай білу. Білімдер: 1. Аса қауіпті инфекцияға күдік немесе ауру туралы шұғыл хабарлаудың үлгілік схемасы. 2. Аса қауіпті инфекцияны анықтау кезіндегі іс-қимыл алгоритмі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу.	Машықтар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми қызметке қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіби қауымдастықтардың, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу.

		Білімдер:	
		1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді) 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және құрмет Ынтымақтастық және топтық жұмыс Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 30 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-107 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 30 қыркүйекте № 29917 болып тіркелген).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер фтизиатр	
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер)	
	7	Фтизиатр дәрігер (балалар)	
13. Кәсіптің карточкасы «Фтизиатр-дәрігер (ересектер)»:			
Топтың коды:	2213-1		
Қызмет атауының коды:	2213-1-002		
Кәсіптің атауы:	Фтизиатр-дәрігер (ересектер)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (бейінді маман)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Фтизиатр дәрігер (ересектер)" біліктілігі. СБШ бойынша 7.2 кіші деңгейдегі осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің тереңдетілген мәселелеріне сәйкес келетін СБШ 7.3 (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде) кіші деңгейінің біліктілігін арттыру.	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Амбулаториялық-емханалық және стационарлық жағдайларда тыныс алу органдарының және өкпеден тыс нысандардың туберкулезі бар пациенттерге (ересектерге) білікті, мамандандырылған медициналық көмекті ұйымдастыру және көрсету.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Фтизиатрлардың (ересектердің) қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Фтизиатрлар дәрігерлері (ересектер) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу. 2. Фтизиатрлар (ересектер) дәрігерлерінің қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.
Еңбек функциясы 1: Фтизиатрлардың (ересектердің) қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік.	Дағды 1: Фтизиатрлар (ересектер) дәрігерлерінің қызметін ұйымдастыру және бақылау.	Машықтар:
		1. Жұмыс уақытын оңтайландыру және тиімді жұмысты қамтамасыз ету мақсатында фтизиатрлар (ересектер) дәрігерлері арасында жоспарлар әзірлеуге қатысу және міндеттерді бөлу. 2. Фтизиатрлардың (ересектердің) дәрігерлерінің келісілген және тиімді қызметті қамтамасыз ету және пациенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында медициналық практиканы ұйымдастырумен байланысты басқа мамандармен бірлескен жұмысын үйлестіру. 3. Фтизиатрия саласындағы пациенттерді диагностикалау және емдеу процестерінің мониторингін ұйымдастыру және бағалау. 4. Қолданылатын емдеу әдістері мен құралдарының тиімділігін бағалауды жүргізу. 5. Медициналық стандарттар мен этикалық нормалар мен рәсімдердің сақталуын мониторингтеу шеңберінде медициналық көмектің асқыну жағдайларын немесе сапасының жеткіліксіздігін анықтау және талдау. 6. Көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау және емдеу нәтижелері мен пациенттің нәтижелерін талдау. 7. Фтизиатрия саласындағы деректер мен тәжірибені талдау негізінде медициналық қызметтердің сапасын жақсарту. 8. Эпидемиологиялық жағдай мен туберкулездің таралуын бақылау.

		Білімдер: 1. Бақылау нәтижелері мен ұсынымдарды талқылау үшін мамандармен және әріптестермен тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары. 2. Денсаулық сақтау ұйымы бөлімшелерінің құрылымы мен функциялары. 3. Бөлімшелердің қызметін ұйымдастыруды, жоспарлауды, бақылауды және үйлестіруді қоса алғанда, денсаулық сақтаудағы басқару принциптері, әдістері. 4. Ресурстарды, міндеттер мен мақсаттарды ескере отырып, құрылымдық бөлімшелердің қызметін жоспарлау. 5. Медициналық және әкімшілік персоналды басқару және ынталандыру әдістері, жанжалдарды шешу және проблемаларды шешу дағдылары. 6. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысы шеңберінде пациенттердің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Туберкулезбен ауыратын науқастарға (ересектерге) медициналық көмек көрсету кезіндегі асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу мәселелерінде тәлімгерлік және консультациялық қызметтер көрсету.	Машықтар: 1. Денсаулық сақтау ұйымында алғаш рет кәсіби қызметке кіріскен резидент дәрігерлердің, тағылымдамадан өтуші дәрігерлердің, дәрігерлердің тәлімгерлігін жүзеге асыру. 2. Күрделі клиникалық жағдайларда кәсіби тәжірибесі аз фтизиатрларға консультациялық көмек көрсету. 3. Фтизиатрия саласындағы мәселелер бойынша басқа мамандықтардың дәрігерлеріне кеңес беру. 4. Клиникалық жағдайды бағалау, асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша өз тәжірибесі мен білімі негізінде сараптамалық пікірлер ұсыну. 5. Сараптамалық ұсыныстарды іске асырғаннан кейін кері байланыс беру, нәтижелерді талдауға көмек көрсету.
		Білімдер: 1. Белсенді оқыту, симуляциялық оқыту, заманауи білім беру технологияларын қолдану әдістері. 2. Медициналық қызметкерлермен, оның ішінде клиникалық жағдайлар мен проблемаларды талқылау шеңберінде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Оқытудың тиімділігін және түзетулердің қажеттілігін анықтау үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Фтизиатрлар дәрігерлері (ересектер) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу.		

	Дағды 1: Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Фтизиатрия (ересектер)"мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Фтизиатрия (ересектер)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингілеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Фтизиатрия (ересектер)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Фтизиатр дәрігерлері (ересектер) көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйым басшылығына қауіп факторларын анықтау және уақтылы хабарлау. Білімдер: 1. "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелген). 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Фтизиатрлар (ересектер) дәрігерлерінің қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	Дағды 1: Жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	Машықтар: 1. Ғылыми жарияланымдарды талдау, олардың нәтижелерінің сапасы мен дұрыстығын бағалау. 2. Өз тәжірибеге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйрену және енгізу. 3. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау. Білімдер: 1. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар мен жаңа инновациялар, диагностика және емдеу әдістері. 2. Жаңа әдістер мен технологияларды енгізудің этикалық және құқықтық аспектілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Ынтымақтастық және топтық жұмыс Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Стрессті басқару Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіби этика Сапаға ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 30 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-107 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 30 қыркүйекте № 29917 болып тіркелген).	

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:		Кәсіптің атауы:	
	7		Резидент дәрігер фтизиатр	
	7		Фтизиатр дәрігер (ересектер, балалар)	
	7		Фтизиатр дәрігер (балалар)	
14. Кәсіптің карточкасы «Фтизиатр-дәрігер»:				
Топтың коды:	2213-1			
Қызмет атауының коды:	2213-1-001			
Кәсіптің атауы:	Фтизиатр-дәрігер			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7			
подуровень квалификации по ОРК:	7.3			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (бейінді маман)			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Фтизиатр дәрігер (ересек, балалар)" біліктілігі. СБШ бойынша 7.2 кіші деңгейдегі осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің тереңдетілген мәселелеріне сәйкес келетін СБШ 7.3 (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде) кіші деңгейінің біліктілігін арттыру.			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:				
Қызметтің негізгі мақсаты:	Амбулаториялық-емханалық және стационарлық жағдайларда тыныс алу органдарының және өкпеден тыс нысандардың туберкулезі бар пациенттерге (ересектер, балалар) білікті, мамандандырылған медициналық көмекті ұйымдастыру және көрсету.			
Еңбек функциялардың сипаттамасы				
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Фтизиатр дәрігерлердің (ересектер мен балалар) қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік ету.		
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Фтизиатрлар дәрігерлері (ересектер мен балалар) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу. 2. Фтизиатр дәрігерлердің (ересектер мен балалар)қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.		
Еңбек функциясы 1: Фтизиатр дәрігерлердің (ересектер мен балалар) қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік ету.				

Дағды 1: Фтизиатр дәрігерлердің (ересектер мен балалар) қызметін ұйымдастыру және бақылау.	Машықтар: 1. Жұмыс уақытын оңтайландыру және тиімді жұмысты қамтамасыз ету мақсатында фтизиатрлар (ересектер, балалар) арасында жоспарлар әзірлеуге қатысу және міндеттерді бөлу. 2. Фтизиатр дәрігерлерінің (ересектер, балалар) пациенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру және келісілген және тиімді қызметті қамтамасыз ету мақсатында медициналық практиканы ұйымдастырумен байланысты басқа мамандармен бірлескен жұмысын үйлестіру. 3. Фтизиатрия саласындағы пациенттерді диагностикалау және емдеу процестерінің мониторингін ұйымдастыру және бағалау. 4. Қолданылатын емдеу әдістері мен құралдарының тиімділігін бағалауды жүргізу. 5. Медициналық стандарттар мен этикалық нормалар мен рәсімдердің сақталуын мониторингтеу шеңберінде медициналық көмектің асқыну жағдайларын немесе сапасының жеткіліксіздігін анықтау және талдау. 6. Көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау және емдеу нәтижелері мен пациенттің нәтижелерін талдау. 7. Фтизиатрия саласындағы деректер мен тәжірибені талдау негізінде медициналық қызметтердің сапасын жақсарту. 8. Эпидемиологиялық жағдай мен туберкулездің таралуын бақылау. Білімдер: 1. Бақылау нәтижелері мен ұсынымдарды талқылау үшін мамандармен және әріптестермен тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары. 2. Денсаулық сақтау ұйымы бөлімшелерінің құрылымы мен функциялары. 3. Бөлімшелердің қызметін ұйымдастыруды, жоспарлауды, бақылауды және үйлестіруді қоса алғанда, денсаулық сақтаудағы басқару принциптері, әдістері. 4. Ресурстарды, міндеттер мен мақсаттарды ескере отырып, құрылымдық бөлімшелердің қызметін жоспарлау. 5. Медициналық және әкімшілік персоналды басқару және ынталандыру әдістері, жанжалдарды шешу және проблемаларды шешу дағдылары. 6. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысы шеңберінде пациенттердің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидаттары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 2: Туберкулезбен ауыратын науқастарға (ересектер, балалар) медициналық көмек көрсету кезіндегі асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу мәселелерінде тәлімгерлік және консультациялық қызметтер көрсету.	Машықтар: 1. Денсаулық сақтау ұйымында алғаш рет кәсіби қызметке кіріскен резидент дәрігерлердің, тағылымдамадан өтуші дәрігерлердің, дәрігерлердің тәлімгерлігін жүзеге асыру. 2. Күрделі клиникалық жағдайларда кәсіби тәжірибесі аз фтизиатрларға консультациялық көмек көрсету. 3. Фтизиатрия саласындағы мәселелер бойынша басқа мамандықтардың дәрігерлеріне кеңес беру. 4. Клиникалық жағдайды бағалау, асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша өз тәжірибесі мен білімі негізінде сараптамалық пікірлер ұсыну. 5. Сараптамалық ұсыныстарды іске асырғаннан кейін кері байланыс беру, нәтижелерді талдауға көмек көрсету.

		Білімдер: 1. Белсенді оқыту, симуляциялық оқыту, заманауи білім беру технологияларын қолдану әдістері. 2. Медициналық қызметкерлермен, оның ішінде клиникалық жағдайлар мен проблемаларды талқылау шеңберінде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Оқытудың тиімділігін және түзетулердің қажеттілігін анықтау үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Фтизиатрлар дәрігерлері (ересектер мен балалар) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу.	Дағды 1: Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Фтизиатрия (ересектер, балалар)" мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Фтизиатрия (ересектер, балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингтеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Фтизиатрия (ересектер, балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Фтизиатрлар дәрігерлері (ересектер мен балалар) көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйымның басшылығын анықтау және уақтылы хабардар ету.
		Білімдер: 1. "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелген). 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Фтизиатр дәрігерлердің (ересектер мен балалар) қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	Дағды 1: Жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	Машықтар: 1. Ғылыми жарияланымдарды талдау, олардың нәтижелерінің сапасы мен дұрыстығын бағалау. 2. Өз тәжірибеге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйрену және енгізу. 3. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар мен жаңа инновациялар, диагностика және емдеу әдістері. 2. Жаңа әдістер мен технологияларды енгізудің этикалық және құқықтық аспектілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Ынтымақтастық және топтық жұмыс Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Стрессті басқару Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіби этика Сапаға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 30 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-107 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 30 қыркүйекте № 29917 болып тіркелген).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер фтизиатр	
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер)	
	7	Фтизиатр дәрігер (балалар)	
15. Кәсіптің карточкасы «Фтизиатр-дәрігер (балалар)»:			
Топтың коды:	2213-1		
Қызмет атауының коды:	2213-1-003		
Кәсіптің атауы:	Фтизиатр-дәрігер (балалар)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (бейінді маман)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Фтизиатр дәрігер (балалар)" біліктілігі. СБШ бойынша 7.2 кіші деңгейдегі осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің тереңдетілген мәселелеріне сәйкес келетін СБШ 7.3 (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде) кіші деңгейінің біліктілігін арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Амбулаториялық-емханалық және стационарлық жағдайларда тыныс алу органдарының және өкпеден тыс нысандардың туберкулезі бар пациенттерге (балаларға) білікті, мамандандырылған медициналық көмекті ұйымдастыру және көрсету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Фтизиатрлардың (балалардың) қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Фтизиатрлар дәрігерлері (балалар) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу. 2. Фтизиатрлар (балалар) дәрігерлерінің қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	
Еңбек функциясы 1: Фтизиатрлардың (балалардың) қызметін ұйымдастыру, бақылау			

және тәлімгерлік.	Дағды 1: Фтизиатрлар (балалар) дәрігерлерінің қызметін ұйымдастыру және бақылау.	Машықтар: 1. Жұмыс уақытын оңтайландыру және тиімді жұмысты қамтамасыз ету мақсатында фтизиатрлар (балалар) дәрігерлері арасында жоспарлар әзірлеуге қатысу және міндеттерді бөлу. 2. Фтизиатрлардың (балалардың) дәрігерлерінің келісілген және тиімді қызметті қамтамасыз ету және пациенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында медициналық практиканы ұйымдастырумен байланысты басқа мамандармен бірлескен жұмысын үйлестіру. 3. Фтизиатрия саласындағы пациенттерді диагностикалау және емдеу процестерінің мониторингін ұйымдастыру және бағалау. 4. Қолданылатын емдеу әдістері мен құралдарының тиімділігін бағалауды жүргізу. 5. Медициналық стандарттар мен этикалық нормалар мен рәсімдердің сақталуын мониторингтеу шеңберінде медициналық көмектің асқыну жағдайларын немесе сапасының жеткіліксіздігін анықтау және талдау. 6. Көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау және емдеу нәтижелері мен пациенттің нәтижелерін талдау. 7. Фтизиатрия саласындағы деректер мен тәжірибені талдау негізінде медициналық қызметтердің сапасын жақсарту. 8. Эпидемиологиялық жағдай мен туберкулездің таралуын бақылау. Білімдер: 1. Бақылау нәтижелері мен ұсынымдарды талқылау үшін мамандармен және әріптестермен тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары. 2. Денсаулық сақтау ұйымы бөлімшелерінің құрылымы мен функциялары. 3. Бөлімшелердің қызметін ұйымдастыруды, жоспарлауды, бақылауды және үйлестіруді қоса алғанда, денсаулық сақтаудағы басқару принциптері, әдістері. 4. Ресурстарды, міндеттер мен мақсаттарды ескере отырып, құрылымдық бөлімшелердің қызметін жоспарлау. 5. Медициналық және әкімшілік персоналды басқару және ынталандыру әдістері, жанжалдарды шешу және проблемаларды шешу дағдылары. 6. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысы шеңберінде пациенттердің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Туберкулезбен ауыратын науқастарға (балаларға) медициналық көмек көрсету кезіндегі асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу мәселелерінде тәлімгерлік және консультациялық қызметтер көрсету.	Машықтар: 1. Денсаулық сақтау ұйымында алғаш рет кәсіби қызметке кіріскен резидент дәрігерлердің, тағылымдамадан өтуші дәрігерлердің, дәрігерлердің тәлімгерлігін жүзеге асыру. 2. Күрделі клиникалық жағдайларда кәсіби тәжірибесі аз фтизиатрларға консультациялық көмек көрсету. 3. Фтизиатрия саласындағы мәселелер бойынша басқа мамандықтардың дәрігерлеріне кеңес беру. 4. Клиникалық жағдайды бағалау, асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша өз тәжірибесі мен білімі негізінде сараптамалық пікірлер ұсыну. 5. Сараптамалық ұсыныстарды іске асырғаннан кейін кері байланыс беру, нәтижелерді талдауға көмек көрсету.

		Білімдер: 1. Белсенді оқыту, симуляциялық оқыту, заманауи білім беру технологияларын қолдану әдістері. 2. Медициналық қызметкерлермен, оның ішінде клиникалық жағдайлар мен проблемаларды талқылау шеңберінде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Оқытудың тиімділігін және түзетулердің қажеттілігін анықтау үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Фтизиатрлар дәрігерлері (балалар) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу.	Дағды 1: Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Фтизиатрия (балалар)" мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Фтизиатрия (балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингілеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Фтизиатрия (балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Фтизиатр дәрігерлері (балалар) көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйым басшылығына қауіп факторларын анықтау және уақтылы хабарлау.
		Білімдер: 1. "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелген). 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
		Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Фтизиатрлар (балалар) дәрігерлерінің қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	Дағды 1: Жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	Машықтар: 1. Ғылыми жарияланымдарды талдау, олардың нәтижелерінің сапасы мен дұрыстығын бағалау. 2. Өз тәжірибеге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйрену және енгізу. 3. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар мен жаңа инновациялар, диагностика және емдеу әдістері. 2. Жаңа әдістер мен технологияларды енгізудің этикалық және құқықтық аспектілері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
		Дағдыларын тану ұсынылады

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Ынтымақтастық және топтық жұмыс Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Стрессті басқару Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіби этика Сапаға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 30 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-107 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 30 қыркүйекте № 29917 болып тіркелген).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер фтизиатр	
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер)	
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер, балалар)	
16. Кәсіптің карточкасы «Фтизиатр-дәрігер»:			
Топтың коды:	2213-1		
Қызмет атауының коды:	2213-1-001		
Кәсіптің атауы:	Фтизиатр-дәрігер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.4		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (бейінді маман)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Фтизиатр дәрігер (ересектер, балалар)" біліктілігі. СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің инновациялық, озық технологияларының тереңдетілген мәселелеріне сәйкес келетін СБШ бойынша 7.4 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде), оның ішінде медициналық қызметтер (көмек) сапасына тәуелсіз сараптама жүргізу мәселелері бойынша кемінде 4 кредит (120 сағат).		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тыныс алу органдарының және өкпеден тыс нысандардың туберкулезі бар пациенттерге (ересектер, балалар) білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету, фтизиатрия саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына ие болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. "Фтизиатрия (ересектер, балалар)"мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. "Фтизиатрия (ересектер, балалар)"мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы мәселелерін шешуді әдістемелік қамтамасыз ету. 2. Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет.	

Еңбек функциясы 1: "Фтизиатрия (ересектер, балалар)"мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару.	Дағды 1: "Фтизиатрия (ересектер, балалар)" мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық көмектің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Фтизиатрия (ересектер, балалар)"мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Фтизиатрия (ересектер, балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингтеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Фтизиатрия (ересектер, балалар)"мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Анықталған медициналық қателіктерге, олардың себеп-салдарлық байланыстарына, жағымсыз салдарларына және олардың алдын алу мүмкіндіктеріне талдау, ресімделген сипаттама жүргізу. 5. Фтизиатрлар дәрігерлері (ересектер мен балалар) көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйымның басшылығын анықтау және уақтылы хабардар ету. Білімдер: 1. "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелген). 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу және сапасын жақсарту бойынша іс-шараларды әзірлеу және өткізу.	Машықтар: 1. Пациенттерге (ересектер, балалар) медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету мақсатында бейінді бөлімшелердің әлеуетін арттыру дағдыларын дамыту. 2. Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша бейінді бөлімшелердің медициналық персоналына әдіснамалық қолдау көрсету. 3. Өз тәжірибеге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйрену және енгізу. 4. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау. 5. Фтизиатрияның медициналық практикасына жаңа технологиялардың табысты трансфертін қамтамасыз ету дағдыларын меңгеру.

		Білімдер: 1. Статистикалық талдау мен болжаудың сандық әдістері. Медициналық көмектің тиімділігі мен сапасын бағалау көрсеткіштері мен критерийлері. 2. Фтизиатрия саласындағы өзекті технологиялар мен зерттеулер. 3. Жаңа медициналық технологияларды трансферттеу процесі, оның ішінде олардың әлеуетін бағалау және тәжірибеге интеграциялау. 4. Ұйымдағы өзгерістерді басқару негіздері. 5. Жаңа әдістер мен технологияларды келісу және енгізу үшін медициналық персоналмен, әкімшілік персоналмен және басқа құрылымдармен өзара әрекеттесу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: "Фтизиатрия (ересектер, балалар)"мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы мәселелерін шешуді әдістемелік қамтамасыз ету.	Дағды 1: Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу.	Машықтар:
		1. Дәлелдерді жүйелі іздеу және ақпаратты сыни талдау негізінде туберкулез кезінде халыққа көмек көрсетуді қамтамасыз ету саласындағы стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді, нұсқаулықтар мен әдістемелік әзірлемелерді әзірлеу. 2. Республика және халықаралық ынтымақтастық деңгейінде фтизиатриялық қызметті дамыту және жаңғырту жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді, тұжырымдамаларды, жобалар мен бағдарламаларды әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
		1. Дәлелді медицинаға негізделген стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқаулықтарды әзірлеу бойынша нұсқаулар мен әдістемелік ұсыныстар. 2. Медициналық көмектің сапасын бағалау әдістері, оның ішінде аудит және диагностика мен емдеудің тиімділігін бағалау, этикалық стандарттар және пациенттердің құқықтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Денсаулық сақтау	Дағды 2: Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды сараптау.	Машықтар:
		1. Стандарттарға, клиникалық хаттамаларға, алгоритмдерге және нұсқауларға сараптама/рецензия жүргізу. 2. Стандарттарды, хаттамаларды және нұсқауларды жақсарту бойынша ұсыныстарды тұжырымдау және оларға өзгерістер немесе толықтырулар ұсыну. 3. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы туралы сараптамалық қорытынды қалыптастыру. 4. Қызметкерлерді оқыту және олардың сәтті орындалуын бақылау арқылы клиникалық тәжірибеге өзгерістер енгізу процесін қолдау.
		Білімдер:
		1. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқауларды сараптау/рецензиялау ережелері мен әдістері. 2. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы бойынша сараптамалық қорытынды қалыптастыру қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

саласындағы академиялық қызмет.	Дағды 1: Оқытушылық қызметке қатысу.	Машықтар:
		1. Медицина қызметкерлерінің біліктілігін арттыру. 2. Бейресми медициналық білім беру іс-шараларын (шеберлік сыныптары, семинарлар және т.б.) өткізу. 3. Студенттер мен резиденттерді оқытуға қатысу. 4. Білім беру бағдарламаларын, медициналық білім беру материалдары мен стандарттарын әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
		1. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бағалау принциптері. 2. Оқыту нәтижелерін тұжырымдау және оларды бағалау принциптері. 3. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктері мен дайындық деңгейі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Зерттеу қызметіне қатысу.	Машықтар:
		1. Алдын алу мен емдеудің жаңа әдістерін әзірлеу мақсатында фтизиатрия саласындағы зерттеулерді қолдау және жүргізу. 2. Фтизиатрия саласындағы ғылыми жобаларға жетекшілік ету. 3. Ғылыми комитеттердің жұмысына қатысу. 4. Медициналық әдебиеттерге, зерттеулер мен бағдарламаларға сараптамалық бағалаулар мен шолулар жүргізу. 5. Ғылыми мақалалар мен баяндамалар жариялау.
		Білімдер:
		1. Зерттеу субъектісі ретінде адамның қатысуымен зерттеулерді жоспарлау мен жүргізудің, сондай-ақ зерттеу нәтижелерін құжаттау мен ұсынудың этикалық және ғылыми стандарты. 2. Ғылыми жобалардың бюджеттерін қаржыландыру және басқару. 3. Күрделі деректерді статистикалық талдау және түсіндіру әдістерін сараптамалық білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 3: Денсаулық пен денсаулық сақтауды насихаттау.	Машықтар:
		1. Мамандық бейіні бойынша медициналық білімді тарату және халыққа білім беру үшін бұқаралық ақпарат құралдарында қоғамдық баяндамалар (сұхбаттар, жарияланымдар). 2. Мамандық бейіні бойынша өңірлік немесе ұлттық деңгейде денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі комиссиялар мен жұмыс топтарына қатысу. 3. Пациенттердің денсаулығын жақсартуға және қоғамды мамандық бейіні бойынша оқытуға бағытталған қоғамдық бағдарламалық бастамаларға қатысу. 4. Туберкулездің алдын алу және бақылау саласындағы бірлескен күш-жігер үшін қоғамдық ұйымдармен, дәрігерлермен, ғалымдармен, мектептермен және басқа институттармен өзара әрекеттесу.
		Білімдер:
		1. Денсаулықты ілгерілету принциптері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау негіздері және осы саладағы дәрігерлердің рөлі. 3. Денсаулықтың әлеуметтік және экологиялық детерминанттары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Сыни тұрғыдан ойлау Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Стрессті басқару Оқытушылық және зерттеу дағдыларын дамытуға ұмтылу Сапа мен қауіпсіздікке ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 30 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-107 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 30 қыркүйекте № 29917 болып тіркелген).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер)	
	7	Резидент дәрігер фтизиатр	
	7	Фтизиатр дәрігер (балалар)	
17. Кәсіптің карточкасы «Фтизиатр-дәрігер (балалар)»:			
Топтың коды:	2213-1		
Қызмет атауының коды:	2213-1-003		
Кәсіптің атауы:	Фтизиатр-дәрігер (балалар)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.4		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (бейінді маман)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Фтизиатр дәрігер (балалар)" біліктілігі. СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің инновациялық, озық технологияларының тереңдетілген мәселелеріне сәйкес келетін СБШ бойынша 7.4 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде), оның ішінде медициналық қызметтер (көмек) сапасына тәуелсіз сараптама жүргізу мәселелері бойынша кемінде 4 кредит (120 сағат).		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тыныс алу органдары мен өкпеден тыс нысандардағы туберкулезбен ауыратын пациенттерге (балаларға) білікті, мамандандырылған медициналық көмек пен жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету, фтизиатрия саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына ие болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. "Фтизиатрия (балалар)"мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. "Фтизиатрия (балалар)" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы мәселелерін шешуді әдістемелік қамтамасыз ету. 2. Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет.	

Еңбек функциясы 1: "Фтизиатрия (балалар)"мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару.	Дағды 1: "Фтизиатрия (балалар)"мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық көмектің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Фтизиатрия (балалар)"мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Фтизиатрия (балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингтеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Фтизиатрия (балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Анықталған медициналық қателіктерге, олардың себеп-салдарлық байланыстарына, жағымсыз салдарларына және олардың алдын алу мүмкіндіктеріне талдау, ресімделген сипаттама жүргізу. 5. Фтизиатрлар дәрігерлері (балалар) көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйымның басшылығын анықтау және уақтылы хабардар ету. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы"Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу және сапасын жақсарту бойынша іс-шараларды әзірлеу және өткізу.	Машықтар: 1. Пациенттерге (балалар) медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету мақсатында бейінді бөлімшелердің әлеуетін арттыру дағдыларын дамыту. 2. Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша бейінді бөлімшелердің медициналық персоналына әдіснамалық қолдау көрсету. 3. Өз тәжірибеге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйрену және енгізу. 4. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау. 5. Фтизиатрияның медициналық практикасына жаңа технологиялардың табысты трансфертін қамтамасыз ету дағдыларын меңгеру. Білімдер: 1. Статистикалық талдау мен болжаудың сандық әдістері. Медициналық көмектің тиімділігі мен сапасын бағалау көрсеткіштері мен критерийлері. 2. Фтизиатрия саласындағы өзекті технологиялар мен зерттеулер. 3. Жаңа медициналық технологияларды трансферттеу процесі, оның ішінде олардың әлеуетін бағалау және тәжірибеге интеграциялау. 4. Ұйымдағы өзгерістерді басқару негіздері. 5. Жаңа әдістер мен технологияларды келісу және енгізу үшін медициналық персоналмен, әкімшілік персоналмен және басқа құрылымдармен өзара әрекеттесу.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: "Фтизиатрия (балалар)" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы мәселелерін шешуді әдістемелік қамтамасыз ету.	Дағды 1: Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу.	Машықтар:
		1. Дәлелдерді жүйелі іздеу және ақпаратты сыни талдау негізінде туберкулез кезінде халыққа көмек көрсетуді қамтамасыз ету саласындағы стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді, нұсқаулықтар мен әдістемелік әзірлемелерді әзірлеу. 2. Республика және халықаралық ынтымақтастық деңгейінде фтизиатриялық қызметті дамыту және жаңғырту жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді, тұжырымдамаларды, жобалар мен бағдарламаларды әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
		1. Дәлелді медицинаға негізделген стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқаулықтарды әзірлеу бойынша нұсқаулар мен әдістемелік ұсыныстар. 2. Медициналық көмектің сапасын бағалау әдістері, оның ішінде аудит және диагностика мен емдеудің тиімділігін бағалау, этикалық стандарттар және пациенттердің құқықтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Денсаулық сақтау	Дағды 2: Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды сараптау.	Машықтар:
		1. Стандарттарға, клиникалық хаттамаларға, алгоритмдерге және нұсқауларға сараптама/рецензия жүргізу. 2. Стандарттарды, хаттамаларды және нұсқауларды жақсарту бойынша ұсыныстарды тұжырымдау және оларға өзгерістер немесе толықтырулар ұсыну. 3. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы туралы сараптамалық қорытынды қалыптастыру. 4. Қызметкерлерді оқыту және олардың сәтті орындалуын бақылау арқылы клиникалық тәжірибеге өзгерістер енгізу процесін қолдау.
		Білімдер:
		1. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқауларды сараптау/рецензиялау ережелері мен әдістері. 2. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы бойынша сараптамалық қорытынды қалыптастыру қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

саласындағы академиялық қызмет.	Дағды 1: Оқытушылық қызметке қатысу.	Машықтар: 1. Медицина қызметкерлерінің біліктілігін арттыру. 2. Бейресми медициналық білім беру іс-шараларын (шеберлік сыныптары, семинарлар және т.б.) өткізу. 3. Студенттер мен резиденттерді оқытуға қатысу. 4. Білім беру бағдарламаларын, медициналық білім беру материалдары мен стандарттарын әзірлеуге қатысу.
		Білімдер: 1. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бағалау принциптері. 2. Оқыту нәтижелерін тұжырымдау және оларды бағалау принциптері. 3. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктері мен дайындық деңгейі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Зерттеу қызметіне қатысу.	Машықтар: 1. Алдын алу мен емдеудің жаңа әдістерін әзірлеу мақсатында фтизиатрия саласындағы зерттеулерді қолдау және жүргізу. 2. Фтизиатрия саласындағы ғылыми жобаларға жетекшілік ету. 3. Ғылыми комитеттердің жұмысына қатысу. 4. Медициналық әдебиеттерге, зерттеулер мен бағдарламаларға сараптамалық бағалаулар мен шолулар жүргізу. 5. Ғылыми мақалалар мен баяндамалар жариялау.
		Білімдер: 1. Зерттеу субъектісі ретінде адамның қатысуымен зерттеулерді жоспарлау мен жүргізудің, сондай-ақ зерттеу нәтижелерін құжаттау мен ұсынудың этикалық және ғылыми стандарты. 2. Ғылыми жобалардың бюджеттерін қаржыландыру және басқару. 3. Күрделі деректерді статистикалық талдау және түсіндіру әдістерін сараптамалық білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 3: Денсаулық пен денсаулық сақтауды насихаттау.	Машықтар: 1. Мамандық бейіні бойынша медициналық білімді тарату және халыққа білім беру үшін бұқаралық ақпарат құралдарында қоғамдық баяндамалар (сұхбаттар, жарияланымдар). 2. Мамандық бейіні бойынша өңірлік немесе ұлттық деңгейде денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі комиссиялар мен жұмыс топтарына қатысу. 3. Пациенттердің денсаулығын жақсартуға және қоғамды мамандық бейіні бойынша оқытуға бағытталған қоғамдық бағдарламалық бастамаларға қатысу. 4. Туберкулездің алдын алу және бақылау саласындағы бірлескен күш-жігер үшін қоғамдық ұйымдармен, дәрігерлермен, ғалымдармен, мектептермен және басқа институттармен өзара әрекеттесу.
		Білімдер: 1. Денсаулықты ілгерілету принциптері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау негіздері және осы саладағы дәрігерлердің рөлі. 3. Денсаулықтың әлеуметтік және экологиялық детерминанттары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Сыни тұрғыдан ойлау Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Стрессті басқару Оқытушылық және зерттеу дағдыларын дамытуға ұмтылу Сапа мен қауіпсіздікке ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 30 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-107 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 30 қыркүйекте № 29917 болып тіркелген).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер фтизиатр	
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер)	
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер, балалар)	
18. Кәсіптің карточкасы «Фтизиатр-дәрігер (ересектер)»:			
Топтың коды:	2213-1		
Қызмет атауының коды:	2213-1-002		
Кәсіптің атауы:	Фтизиатр-дәрігер (ересектер)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.4		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (бейінді маман)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Фтизиатр дәрігер (ересектер)" біліктілігі. СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің инновациялық, озық технологияларының тереңдетілген мәселелеріне сәйкес келетін СБШ бойынша 7.4 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде), оның ішінде медициналық қызметтер (көмек) сапасына тәуелсіз сараптама жүргізу мәселелері бойынша кемінде 4 кредит (120 сағат).		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тыныс алу органдарының және өкпеден тыс нысандардың туберкулезі бар пациенттерге (ересектерге) білікті, мамандандырылған медициналық көмек пен жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету, фтизиатрия саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына ие болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. "Фтизиатрия (ересектер)"мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. "Фтизиатрия (ересектер)"мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы мәселелерін шешуді әдістемелік қамтамасыз ету. 2. Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет.	

Еңбек функциясы 1: "Фтизиатрия (ересектер)"мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару	Дағды 1: "Фтизиатрия (ересектер)"мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық көмектің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Фтизиатрия (ересектер)"мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Фтизиатрия (ересектер)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингтеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Фтизиатрия (ересектер)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Анықталған медициналық қателіктерге, олардың себеп-салдарлық байланыстарына, жағымсыз салдарларына және олардың алдын алу мүмкіндіктеріне талдау, ресімделген сипаттама жүргізу. 5. Фтизиатрлар дәрігерлері (ересектер) көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйымның басшылығын анықтау және уақтылы хабардар ету. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы"Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу және сапасын жақсарту бойынша іс-шараларды әзірлеу және өткізу.	Машықтар: 1. Пациенттерге (ересектер) медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету мақсатында бейінді бөлімшелердің әлеуетін арттыру дағдыларын дамыту. 2. Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша бейінді бөлімшелердің медициналық персоналына әдіснамалық қолдау көрсету. 3. Өз тәжірибеге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйрену және енгізу. 4. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау. 5. Фтизиатрияның медициналық практикасына жаңа технологиялардың табысты трансфертін қамтамасыз ету дағдыларын меңгеру.

		Білімдер: 1. Статистикалық талдау мен болжаудың сандық әдістері. Медициналық көмектің тиімділігі мен сапасын бағалау көрсеткіштері мен критерийлері. 2. Фтизиатрия саласындағы өзекті технологиялар мен зерттеулер. 3. Жаңа медициналық технологияларды трансферттеу процесі, оның ішінде олардың әлеуетін бағалау және тәжірибеге интеграциялау. 4. Ұйымдағы өзгерістерді басқару негіздері. 5. Жаңа әдістер мен технологияларды келісу және енгізу үшін медициналық персоналмен, әкімшілік персоналмен және басқа құрылымдармен өзара әрекеттесу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: "Фтизиатрия (ересектер)"мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы мәселелерін шешуді әдістемелік қамтамасыз ету.	Дағды 1: Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу.	Машықтар:
		1. Дәлелдерді жүйелі іздеу және ақпаратты сыни талдау негізінде туберкулез кезінде халыққа көмек көрсетуді қамтамасыз ету саласындағы стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді, нұсқаулықтар мен әдістемелік әзірлемелерді әзірлеу. 2. Республика және халықаралық ынтымақтастық деңгейінде фтизиатриялық қызметті дамыту және жаңғырту жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді, тұжырымдамаларды, жобалар мен бағдарламаларды әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
		1. Дәлелді медицинаға негізделген стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқаулықтарды әзірлеу бойынша нұсқаулар мен әдістемелік ұсыныстар. 2. Медициналық көмектің сапасын бағалау әдістері, оның ішінде аудит және диагностика мен емдеудің тиімділігін бағалау, этикалық стандарттар және пациенттердің құқықтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды сараптау.	Машықтар:
		1. Стандарттарға, клиникалық хаттамаларға, алгоритмдерге және нұсқауларға сараптама/рецензия жүргізу. 2. Стандарттарды, хаттамаларды және нұсқауларды жақсарту бойынша ұсыныстарды тұжырымдау және оларға өзгерістер немесе толықтырулар ұсыну. 3. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы туралы сараптамалық қорытынды қалыптастыру. 4. Қызметкерлерді оқыту және олардың сәтті орындалуын бақылау арқылы клиникалық тәжірибеге өзгерістер енгізу процесін қолдау.
		Білімдер:
		1. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқауларды сараптау/рецензиялау ережелері мен әдістері. 2. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы бойынша сараптамалық қорытынды қалыптастыру қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Қосымша еңбек функциясы 2: Денсаулық сақтау	

саласындағы академиялық қызмет.	Дағды 1: Оқытушылық қызметке қатысу.	Машықтар:
		1. Медицина қызметкерлерінің біліктілігін арттыру. 2. Бейресми медициналық білім беру іс-шараларын (шеберлік сыныптары, семинарлар және т.б.) өткізу. 3. Студенттер мен резиденттерді оқытуға қатысу. 4. Білім беру бағдарламаларын, медициналық білім беру материалдары мен стандарттарын әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
		1. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бағалау принциптері. 2. Оқыту нәтижелерін тұжырымдау және оларды бағалау принциптері. 3. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктері мен дайындық деңгейі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Зерттеу қызметіне қатысу.	Машықтар:
		1. Алдын алу мен емдеудің жаңа әдістерін әзірлеу мақсатында фтизиатрия саласындағы зерттеулерді қолдау және жүргізу. 2. Фтизиатрия саласындағы ғылыми жобаларға жетекшілік ету. 3. Ғылыми комитеттердің жұмысына қатысу. 4. Медициналық әдебиеттерге, зерттеулер мен бағдарламаларға сараптамалық бағалаулар мен шолулар жүргізу. 5. Ғылыми мақалалар мен баяндамалар жариялау.
		Білімдер:
		1. Зерттеу субъектісі ретінде адамның қатысуымен зерттеулерді жоспарлау мен жүргізудің, сондай-ақ зерттеу нәтижелерін құжаттау мен ұсынудың этикалық және ғылыми стандарты. 2. Ғылыми жобалардың бюджеттерін қаржыландыру және басқару. 3. Күрделі деректерді статистикалық талдау және түсіндіру әдістерін сараптамалық білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 3: Денсаулық пен денсаулық сақтауды насихаттау.	Машықтар:
		1. Мамандық бейіні бойынша медициналық білімді тарату және халыққа білім беру үшін бұқаралық ақпарат құралдарында қоғамдық баяндамалар (сұхбаттар, жарияланымдар). 2. Мамандық бейіні бойынша өңірлік немесе ұлттық деңгейде денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі комиссиялар мен жұмыс топтарына қатысу. 3. Пациенттердің денсаулығын жақсартуға және қоғамды мамандық бейіні бойынша оқытуға бағытталған қоғамдық бағдарламалық бастамаларға қатысу. 4. Туберкулездің алдын алу және бақылау саласындағы бірлескен күш-жігер үшін қоғамдық ұйымдармен, дәрігерлермен, ғалымдармен, мектептермен және басқа институттармен өзара әрекеттесу.
		Білімдер:
		1. Денсаулықты ілгерілету принциптері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау негіздері және осы саладағы дәрігерлердің рөлі. 3. Денсаулықтың әлеуметтік және экологиялық детерминанттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Стрессті басқару Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Сыни тұрғыдан ойлау Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Оқытушылық және зерттеу дағдыларын дамытуға ұмтылу Сапа мен қауіпсіздікке ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Туберкулез кезінде халыққа медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 30 қыркүйектегі № ҚР ДСМ-107 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 30 қыркүйекте № 29917 болып тіркелген).	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Резидент дәрігер фтизиатр
	7	Фтизиатр дәрігер (ересектер, балалар)
	7	Фтизиатр дәрігер (балалар)

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

19. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі

Орындаушы:

Халыкова М.Б., +7 (777) 999 94 17, m.khalykova@dsm.gov.kz

20. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасы Жоғары білім және ғылым министрлігі "Денсаулық сақтау" даярлау бағытының оқу-әдістемелік бірлестігі

Жоба жетекшісі:

Сыдыкова С.И.

E-mail: s.sydykova@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (777) 681 29 25

21. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: №2 , 01.12.2023 ж.

22. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 29.11.2023 ж.

23. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 27.12.2023 ж.

24. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 1, 2023 ж.

25. Болжалды қайта қарау күні: 30.11.2026 ж.